

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra biologie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Kateřina Koláčková

III. ročník – kombinované studium

ČJ - PŘ

**ZALOŽENÍ, HISTORIE A SOUČASNOST ZÁMECKÉHO
PARKU V JINDŘICHOVĚ**

Olomouc 2013

Vedoucí práce: Ing. Pavlína Škardová

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne

12. 12. 2013

podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Ing. Pavlíně Škardové za odborné vedení a pomoc při zpracování bakalářské práce, zejména za cenné rady a připomínky, které mi poskytla.

Děkuji panu Vlastimilu Adámkovi a panu Karlu Součkovi za poskytnuté informace k parku.

Děkuji také své rodině za podporu při studiu.

OBSAH:

ÚVOD.....	5
1 CÍLE PRÁCE.....	6
2 METODIKA	7
3 PARKY A HISTORICKÉ ZAHRADY.....	8
3.1 Vznik a význam parků, zahrad.....	8
3.2 Historický vývoj zahradního umění, slohy.....	10
3.2.1 Pravidelné zahrady.....	10
3.2.2 Nepravidelné zahrady – parky.....	11
3.3 Péče, ochrana, obnova parků a zahrad.....	13
3.4 Parky a zahrady Severomoravského kraje.....	15
4 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE JINDŘICHOV.....	16
4.1 Historie obce.....	17
4.2 Současnost obce.....	19
5 ZÁMECKÝ PARK V JINDŘICHOVĚ.....	20
5.1 Historie zámku a parku.....	21
5.2 Současný stav a plány obce.....	23
5.3 Vegetační prvky a plochy.....	24
5.4 Technické prvky a plochy.....	34
6 VYUŽITÍ PARKU V EDUKAČNÍM PROCESU.....	36
6.1 Rozvíjení poznatků z obecné biologie v parku.....	38
6.2 Park jako živá učebnice rostlinné říše.....	40
6.3 Pěstitelské práce v parku.....	45
ZÁVĚR.....	46
SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ.....	47
SEZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH CITACÍ.....	48
SEZNAM PŘÍLOH.....	51

ÚVOD

Zámecké parky, parčíky nebo zahrady jsou součástí zámeckých areálů, šlechtických, klášterních či městských sídel a stejně jako ony mají svůj historický, estetický a architektonický význam. Jsou nejen cennou dobovou a kulturní památkou, ale zároveň jsou významné z botanického a dendrologického hlediska. Na území Čech a Moravy se nachází více než 800 hradů, zámků, tvrzí a sídel, ke kterým parky nebo zahrady patří a jsou jejich neoddelitelnou součástí. Některé jsou velmi známé, oblíbené a často navštěvované. Ovšem i ty méně známé a někdy opomíjené parky mohou překvapit svou krásou a významem.

Zámek a zámecký park v Jindřichově ve Slezsku patří k těm menším a méně známým památkám, přesto zde najdeme celou řadu vzrostlých, dendrologicky a botanicky zajímavých stromů. Dlouhá léta sloužil zámek jako Ústav sociální péče pro mentálně postižené chlapce, avšak v současné době je areál opuštěný. Od roku 2011 patří obci, která ho nyní spravuje. V době, kdy zde sídlil Ústav sociální péče, byl zámek i park pro veřejnost prakticky nepřístupný. Do zámku ani parku nebylo investováno, některé části zámku byly ve špatném technickém stavu a údržba parku se omezovala na kosení trávníku. Vzhledem k vysokým neprořezávaným keřům podél plotu nebylo do parku téměř vidět a tak byly veřejnosti skryty nejen stromy, ale i sochy, altánek a další artefakty, které se zde nachází. Současné vedení obce se snaží park a částečně i zámek opět zpřístupnit lidem. Konají se zde několikrát ročně různé kulturní a společenské akce, v parku proběhla celá řada úprav a připravuje se projekt na rekonstrukci a využití celého areálu. Tím se zajistí jeho údržba, přístupnost veřejnosti a také nové pracovní příležitosti.

Bakalářská práce je věnována především historii, vývoji a současnému stavu zámeckého parku. Dále jsou zmíněny záměry obce s touto cennou památkou a také jsou nastíněny možnosti využití parku v edukačním procesu. Mohla by zde probíhat praktická výuka přírodopisu, pěstitelských prací, ale také výtvarné výchovy, dějepisu či jiných předmětů. V bakalářské práci jsou přiblíženy zejména možnosti využití parku ve výuce přírodopisu a pěstitelských prací žáků druhého stupně základní školy.

1 CÍLE PRÁCE

Zpracovaná bakalářská práce měla několik cílů. Hlavním cílem bylo především podat ucelené informace o založení a historii, ale také vývoji a současném stavu zámeckého parku v Jindřichově ve Slezsku.

Dílčím cílem bylo seznámení s významem a vývojem historických parků a zahradního umění obecně.

Důležitým úkolem práce bylo mapování areálu, především popis vegetačních a technických prvků či ploch v zámeckém parku. Bylo nutné provést terénní průzkum zaměřený na skladbu bylinného patra, které nebylo dosud blíže specifikováno.

Posledním cílem práce bylo nastínit možnosti využití parku ve vzdělávání žáků druhého stupně základních škol, zejména v hodinách přírodopisu a pěstitelských prací.

2 METODIKA

Nejdůležitějším a prvotním zdrojem informací bylo prostudování dostupných literárních a internetových zdrojů. Další informace, podklady či nepublikované zprávy o stavu zámeckého parku v Jindřichově ve Slezsku byly čerpány z archívu Vlastivědného muzea v Bruntále a Olomouci a také z Národního památkového ústavu v Ostravě. Na základě získaných informací a poznatků byl zpracován ucelený text týkající se historie, vývoje a významu parků obecně a následně zámeckého parku v Jindřichově ve Slezsku.

Další upřesňující informace, včetně možnosti nahlédnout do aktuální studie k obnově a využití zámeckého areálu, byly získány od starosty obce, pana Vlastimila Adámka a od zaměstnance obce, pana Karla Součka.

Během roku 2012/2013 jsem park pravidelně navštěvovala a monitorovala vývoj rostlinné skladby. Pozornost byla směřována především na dřeviny, ale také na bylinné patro, které nebylo dosud blíže popsáno. Determinace rostlin bylinného patra byla provedena dle publikace *Naše květiny* Miloše Deyla a Květoslava Híska (2008). Travniny a výtrusné rostliny nebyly blíže specifikovány. Pro přiblížení představy o dané lokalitě byla pořízena fotodokumentace parku v různých vegetačních obdobích. Pokud není u obrázků v textu uveden zdroj, jedná se o vlastní fotografie.

Na základě studia Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání byla práce dále zaměřena na možnost využití zájmové oblasti ve výuce na druhém stupni základních škol, zejména v hodinách přírodopisu a pěstitelských prací. Při výběru tematických oblastí byl zohledněn Školní vzdělávací program místní základní školy. Zvolené výukové celky byly porovnány i s učebnicemi přírodopisu Státního pedagogického nakladatelství - Přírodopis 1 (rok vydání 2004) a Přírodopis 2 (rok vydání 2005) pro 6. a 7. ročník základních škol, se kterými se na ZŠ v Jindřichově pracuje.

Pozornost je zaměřena především na botaniku a konkrétní příklady rostlin, které je možno v parku pozorovat. V rámci výuky pěstitelských prací je pak věnována péči a údržbě parku.

Další výukové možnosti a tematické oblasti budou následně rozpracovány v navazující diplomové práci.

3 PARKY A HISTORICKÉ ZAHRADY

3.1 VZNIK A VÝZNAM PARKŮ, ZAHRAD

Zahradní a stavební architektura se vždy vyvíjela společně ve vzájemné závislosti. Podoba a funkce zahrad nebo parků byla ovlivněna především vztahem lidí k přírodě, hospodářskými, náboženskými poměry a především výtvarným uměním, malířstvím a sochařstvím. Parky i zahrady měly hospodářský, společenský či duchovní význam a mnohé z nich byly cennými architektonickými díly. Jejich vznik byl většinou podmíněn společenským vývojem. Zakladatelé zahrad a parků se často snažili i zde demonstrovat své bohatství, někdy také svůj smysl pro krásu, umění a své přírodovědné, hlavně botanicko-dendrologické znalosti. Výsledkem tohoto snažení je mnoho umělecky nebo dendrologicky hodnotných sadovnických úprav (Hieke, 1984).

V mnoha parcích byl vysazen a pěstován cenný, často unikátní sortiment rostlin a dřevin, který je těžko vyčíslitelný. Některé ze zámeckých parků tak byly v době svého rozkvětu významnými rostlinnými sbírkovými objekty. Avšak v minulém století, zejména po roce 1945, kdy přešly zámecké areály do vlastnictví státu, případně do kompetence příslušných národních výborů, nebyla dostatečně zajištěna jejich ochrana a údržba. Zájem se převážně soustřeďoval na samotnou stavební památku a parkové plochy byly většinou ponechány bez patřičné péče svému samovolnému vývoji. Většina zámeckých areálů velmi často měnila své uživatele, ti opět dostatečně nevěnovali pozornost parkové ploše, protože pro ni obvykle neměli konkrétní využití. Nejvíce utrpěly parky s architektonickou hodnotou a do dnešní doby se z některých zachovala pouze torza. Přestože je tedy jejich současná architektonická hodnota malá, hodnota dřevin je i přes nepříznivé minulé období značná. (Kříž, 1971).

V současné době je většina zámeckých objektů ve správě různých veřejných institucí jako jsou muzea, archívy, školy, ústavy, úřady aj. Tím je zajištěna jejich funkčnost a alespoň z části i jejich údržba. Kromě historických, architektonických a uměleckých hodnot mají zámecké parky také význam přírodovědecký (zejména botanický), technický (zahradnický) a rekreační. Pro zahradnickou praxi mají kromě estetické funkce především význam jako matečnice rostlin, hlavně dřevin a trvalek. Některé vzácnější cizokrajné a zahradní formy dřevin tvoří totiž statné, často i plodné jedince a umožňují tak získat jejich semena nebo vegetativní části pro rozmnožování. Zároveň je možno ověřovat, v kterých podmínkách

jednotlivé druhy nejlépe rostou, studovat vliv vnějších podmínek na jejich vzrůst, plodnost, odolnost vůči škodlivým činitelům, přizpůsobivost a estetickou hodnotu. Dle těchto poznatků lze pak zlepšovat pěstební i projekční techniku. Mnohé zámecké parky jsou tak praktickou, živou sadovnickou učebnicí (Hieke, 1984).

Svůj význam mají historické parky také z pohledu ochrany přírody a krajiny. Nachází se zde vzrostlé stromy či jejich skupiny, které jsou často vyhlášeny jako památné stromy nebo skupiny památných stromů. Některé historické krajinné celky navazují na volnou krajinu (např. Lednicko-Valtický areál), jsou přírodním stanovištěm mnoha druhů organismů a tvoří tak migrační prostor pro živočichy. Mohou představovat zvláště chráněná území a území, která jsou začleněná do soustavy Natura 2000 (Reš et al. 2009).

Natura 2000 je tedy soustava chráněných území všech států Evropské unie, jejímž cílem je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné nebo omezené svým výskytem jen na určitou oblast - endemické (www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php).

Obr. 1 – Pohled do zámeckého parku v Jindřichově

3.2 HISTORICKÝ VÝVOJ ZAHRADNÍHO UMĚNÍ, SLOHY

Vývoj zahrad a parků prošel tisíciletým vývojem podobně jako výtvarné umění, k němuž sadovnická a krajinářská tvorba patří. Proto i zde můžeme rozlišit jednotlivé zahradní slohy. Zahradní slohy sledují v podstatě ta slohová období, kterými procházela architektura, jejíž tvůrci obvykle parky, zahrady a sady navrhovali. V souhrnu všech slohů je možno rozlišit dva základní typy zahrad. Jsou to zahrady pravidelné neboli formální či geometrizované, které působí vyváženě, přísně, ale zároveň ušlechtilé až slavnostně a zahrady nepravidelné neboli krajinářské, volné (Pacáková- Hošťálková et al. 2004).

3.2.1 PRAVIDELNÉ ZAHRADY

Pravidelné zahrady jsou navrhovány podle geometrických zásad a vyznačují se silnou návazností na architektonické útvary, symetrií a osovostí k budovám v půdorysu i prostoru. Tomu se podřizuje celková koncepce zahrady. Plocha je členěna přímkami nebo geometrickými oblouky cest, květinových záhonů, stěn a alejí. Zahrada bývá často doplněna stavební architekturou a sochařskými díly jako jsou altány, pergoly, bazény, fontány, terasy, schodiště, sochy či vázy. Terén bývá nejen rovinatý, ale i na svazích a terasách. Vysazovány jsou rostliny s pravidelným habitem nebo jsou upravovány stříháním.

Významnou součástí pravidelných zahrad jsou pak záhony květin sázených v nejrůznějších ornamentech. Tyto typy zahrad ve všech stupních svého vývoje vyžadovaly nejen značné finanční náklady, ale i odbornou a pečlivou údržbu.

V historickém vývoji mají pravidelné zahrady dlouhou a bohatou tradici. Jejich historie sahá až do starověku, kdy se v oblastech Egypta a Mezopotámie, Indie, Persie, antického Řecka a Říma budovaly nákladné a reprezentativní zahrady. Zahradní umění té doby bylo vysoce ceněno a některé jeho pozůstatky se dochovaly dodnes. Ve středověku bylo zakládání pravidelných zahrad silně ovlivněno soudobou architekturou. V různých kulturních oblastech se tak zahrady značně lišily. Jako příklad můžeme uvést přepychové zahrady zemí islámu nebo naopak prosté středoevropské hradní a klášterní zahrádky, s jejichž pozůstatky se můžeme setkat i u nás. Vzestup v zahradním umění střední Evropy představoval vznik italské renesanční zahrady, která postupně přecházela v dynamičtější a rozsáhlejší zahradu barokní. Vrchol zahradní tvorby v oblasti pravidelných zahrad představuje francouzská klasicistní zahrada, pro kterou je typické velmi rozsáhlé území, které je spojeno s okolní krajinou. Posledním obdobím pravidelné zahrady jsou zahrady rokoka a empíru (Halamíčková, 1988).

3.2.2 NEPRAVIDELNÉ ZAHRADY - PARKY

Nepravidelnou zahradu, která prodělala relativně krátkou etapu vývoje, představuje přírodně krajinářský park a novější sadovnická tvorba. Základem nepravidelných zahrad neboli parků, je odlišný vztah ke krajině a terénu. Krajina totiž není nepřírozeně symetricky tvarována a geometrizována, ale pouze umělecky upravena při zachování jejího původního výrazu. Modelace terénu je nepravidelná. Důležitý pro kompozici je původní porost a travnaté plochy se solitérami nebo skupinami stromů či keřů. Při výsadbě rostlin se počítá s jejich jarní a podzimní barevnou změnou. Případné rybníky, řeky, jezera nebo potoky se zde vyskytují ve své přírozené formě. Květinové plochy jsou minimální. Někdy byl přírodně krajinářský park doplněn romantickými stavbami, jako např. grottami, zříceninami či jinými architektonickými prvky.

Přírodně krajinářský park vznikl v Anglii v polovině 18. století, kdy byly na místě pravidelných zahrad zakládány zahrady nového typu. Předcházela tomu činnost filosofů a spisovatelů, kteří propagovali nový zahradní sloh. Barokní zahrada se svými geometrickými formami byla již nevyhovující, působila nepřirozeně a ozývaly se hlasy proti násilnému tvarování a symetrizování přírody. Přírodně krajinářský – anglický park tak našel velký ohlas ve všech zemích Evropy. Téměř všude, s výjimkou zemí s velkou tradicí pravidelných zahrad (Itálie, Francie, Holandsko), pak docházelo k přestavbě původně pravidelných zahrad v nový přírodně krajinářský styl.

Jedno z počátečních období ve vývoji nového stylu, které bylo ovlivněno seznámením se se zahradami Dálného východu, se nazývá čínsko-anglické. Typické je zakomponování čínských stavebních prvků, jako byly pagody, mosty, lucerny atd., což někdy vedlo až k absurdním výsledkům. V dalším vývoji se pak ukazuje snaha zdůraznit dramatičnost za použití nepřirozených stavebních prvků, toto sentimentálně romantické období se rozvinulo převážně v Německu. V průběhu 18. a 19. století se přírodně krajinářský park neustále zdokonaloval, v klasickém období došlo k ujasnění koncepce a vytříbenosti krajině estetiky. Pozornost byla soustředěna na znalost domácího rostlinného materiálu a zároveň docházelo k introdukci cizích dřevin. Na konci 19. a začátku 20. století vznikala zahradní tvorba především jako součást veřejných staveb měst či jiné plánované výstavby. Příkladem mohou být lázeňská města a jejich nově zakládáná zeleň. Slohově byly parky ovlivněny secesí, což se projevilo v dekorativismu zahradních doplňků, jako byly ornamentální květinové záhony nebo používání exotických dřevin.

Z nejvýznamnějších přírodně krajinářských parků u nás můžeme jmenovat parky ve Vlašimi, Veltrusích, Červeném Hrádku, Krásném Dvoře, Kroměříži, Lednici a Valticích, Kačině, Průhonicích, Čechách pod Kosířem, Šilheřovicích, Hradci nad Moravicí a další (Halamičková, 1988). Přírodně krajinářským parkem je i zámecký park v Jindřichově.

Obr. 2 – Podzámecká zahrada v Kroměříži

Obr. 3 – Přírodně krajinářský park v Čechách pod Kosířem

3.3 PÉČE, OCHRANA, OBNOVA PARKŮ A ZAHRAD

Parky, historické zahrady, případně sady jsou významnými památkami a výtvoři zahradního umění, které je potřeba uchovat také příštím generacím. Díky svému historickému i architektonickému významu spadá ochrana tohoto fondu do oblasti státní památkové péče.

Památkou zahradního umění je potom taková památka, jejíž podstatu i formu tvoří zejména historická zahrada, park nebo sad. Vzhledem k zanedbávání a nedostatečné péči o parky a zahrady, zejména v poválečném období, bylo nutné vytvořit v českých zemích pracoviště, která se ochranou zahradního umění zabývají. Po rozpadu Státní památkové správy a někdejších Památkových úřadů, fungujících až do roku 1953, to byl Státní ústav památkové péče a ochrany přírody a Krajská střediska státní památkové péče a ochrany přírody, která vznikla na území někdejších krajů od roku 1958 do roku 1959. V důsledku reorganizace krajského zřízení v roce 1960 došlo k jejich soustředění zhruba do nynějšího stavu, kdy je známe pod označením regionálních Ústavů památkové péče. Celostátní působnost má Státní ústav památkové péče, v rámci kterého funguje také samostatné oddělení pro zahrady a parky. V jeho kompetenci jsou pak také památky zahradního umění, které jsou prohlášeny za Národní kulturní památky. Příkladem mohou být zámecké zahrady v Kroměříži, Letohrádek Hvězda s oborou, park v Průhonicích, Lednicko-valtický areál, Velké Losiny a celá řada dalších (Pacáková – Hošťálková et al. 2004).

Ministerstvem životního prostředí byla rovněž zřízena Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR) se sídlem v Praze, která je organizační složkou státu. Náplní této agentury je celá řada činností souvisejících s ochranou přírody, zejména sledování vybraných biotopů a populací ohrožených druhů a krajiny, vedení Ústředního seznamu ochrany přírody (ÚSOP), odborná podpora výkonu státní správy, metodická a znalecká činnost, realizace praktických opatření na ochranu přírody a krajiny, administrace celostátních dotačních programů (zejména krajinotvorných) i vybraných fondů Evropských společenství zaměřených na ochranu přírody a krajiny, osvěta, mezinárodní spolupráce a další (www.ochranaprirody.cz).

Většina hodnotných parků a zahrad je dnes již prohlášena za kulturní památku a zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek. Ochrana se vztahuje i na zahrady a parky, které jsou součástí památkově chráněných území, jako jsou rezervace, ochranná pásma nebo krajinné památkové zóny.

Důležitý význam v péči o zahradní umění má také obnova zanedbaných parků a zahrad.

Obnovou můžeme rozumět uvedení zahrady do původního stavu (rekonstrukce), její celkové zhodnocení (rehabilitace) nebo návrat zanedbané zahrady s původní funkcí zpět do života (revitalizace). Obnova parků a zahrad má pozitivní vliv nejen na životní prostředí, ale může pomoci městu či obci zvýšit návštěvnost, což má i své ekonomické výhody.

Zvyšuje se nejen estetická hodnota prostředí, ale také biologická – vyšší biodiverzita a ekologická stabilita. Pokud nejsou parky oploceny, zlepšují průchodnost daného území pro živočichy a zajišťují přírodní stanoviště mnoha druhů organismů. V případě zániku nebo záměrné devastace historických parků a zahrad může docházet právě k poškození biodiverzity. Při plánování obnovy je důležitým předpokladem památkový záměr, což je výchozí podklad památkové péče, který vymezuje charakter a podmínky obnovy zahrady, parku, obory nebo jiných památkových areálů a kulturních památek. Již ve fázi záměru je vhodné projekt konzultovat s příslušnými institucemi (Národní památkový ústav, případně krajská střediska AOPK ČR atd.). Důraz by měl být kladen na rozbor a shromáždění historických podkladů a kompoziční analýzu, ze kterých vyplývá rozhodnutí o způsobu obnovy (REŠ et al.2009).

Na mezinárodní úrovni řeší problematiku péče a ochrany historických zahrad tzv. Florentská charta, vyhlášená organizací ICOMOS (Mezinárodní rada pro památky a historické lokality) u UNESCO v roce 1981. Hlavním cílem a smyslem Florenstké charty je, aby ochrana a péče historických zahrad, parků a sadů byla součástí plánovacích dokumentů a územního plánování. Zodpovědná místa či vlastníci musí vykonat opatření finančního rázu k zajištění údržby, konzervace, restaurování, případně restituce těchto zahrad, parků a sadů. Důležitá je rovněž spolupráce s odbornými experty, na základě jejichž vyjádření a doporučení se postupuje (Pacáková – Hošťálková, et al. 2004).

3.4 PARKY A ZAHRADY SEVEROMORAVSKÉHO KRAJE

Severomoravský kraj patří množstvím významných zámeckých parků k předním v republice. Je zde evidováno přibližně 100 objektů historické zeleně, které se navzájem liší svou historickou, uměleckou a botanickou hodnotou. Většina parků a zahrad má přírodně krajinářský charakter. Můžeme je rozlišit zejména dle velikostí, a to od nejmenších ploch do jednoho hektaru s volnou výsadbou bez náročnější kompozice, přes větší parky s výměrou nad deset hektarů, až po velké přírodně krajinářské partie o rozloze větší než třicet hektarů, které navazují na okolní krajinu. Mezi největší v Severomoravském kraji řadíme parky v Šilheřovicích (96,5 ha), Jablunkově (75 ha), Hradci nad Moravicí (40 ha) nebo Kravařích (18,78 ha). Zámecký park v Jindřichově má rozlohu 4,73 ha.

Většina parků byla založena na místech původních pravidelných zahrad. O jejich kompozicích existuje většinou velmi málo informací, dají se však předpokládat z charakteru stavby, konfigurace terénu nebo zbytků drobné architektury a sochařské výzdoby.

Pravidelných kompozic se dochovalo jen velmi málo, např. ve Veselíčku a Javorníku ve Slezsku, které jsou doplněny přírodně krajinářským parkem. Dle některých úprav je patrné, že se v minulosti pravidelná zahrada nacházela také v parku v Linhartovech, Kravařích, Slezských Rudolticích a jinde. Ojedinele byly pravidelné kompozice obnoveny, např. v Bruntále (Halamičková, 1988). Níže je uvedena tabulka s vybranými parky okresu Bruntál.

Tabulka č. 1 – Zámecké parky okresu Bruntál s výměrou nad 2 ha.

OBJEKT	VÝMĚRA (ha)	POLOHA (m.n. m)
Bruntál	2,57	550
Hošťálkovy	2,98	400
Jindřichov	4,73	350
Linhartovy	6,92	400
Město Albrechtice	4,03	400
Janovice u Rýmařova	5,65	650
Slezské Rudoltice	6,15	290

(Halamičková, 1988)

4 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE JINDŘICHOV

Obec Jindřichov se nachází v severozápadní části okresu Bruntál, v blízkosti hranic s Polskem, s nímž sousedí na severu. Na jihu sousedí s Městem Albrechticemi, Třemešnou a Liptáním, na západě s Janovem a na východě s Vysokou. Obec je začleněna do sdružení obcí Mikroregionu Krnovsko a Euroregionu Praděd.

Jindřichov leží v nadmořské výšce 321 – 401 m a jeho celková rozloha je 3 471 ha. Délka Jindřichova včetně Arnultovic, které byly k obci přičleněny roku 1960, je přibližně 7,5 km. Obec leží v údolí, které tvoří od západu Rochova hora (466 m n. m.), Karlova hora, od východu Pěnkavčí hora (406 m n. m.), jižně je hora Vavřínová, Mandlová číše a Kraví hora (704 m n. m.). Severovýchodní výběžek údolí je nazýván Železník, protože se zde vyskytovala železná ruda (Galušková, 2006).

Na území okresu Bruntál zasahují čtyři geomorfologické celky: Nízký Jeseník, Hrubý Jeseník, Zlatohorská vrchovina a východní výběžek Hanušovické vrchoviny.

Jindřichov patří pod geomorfologický celek Zlatohorská vrchovina s podcelky Jindřichovská pahorkatina na východě a Hynčická hornatina na západě.

Reliéf Jindřichovské pahorkatiny, který prostupuje ve východní části do osoblažského mikroregionu, je výrazně přetvořen působením čtvrtohorního pevninského ledovce. Podobně jako v osoblažském výběžku i zde se nacházejí četné oblíky a bludné balvany.

Klimatické poměry mikroregionu Albrechticko jsou podmíněny nadmořskou výškou a členitostí reliéfu krajiny. Východní část, kterou představuje Jindřichovská pahorkatina, patří k mírně teplé oblasti. Naopak vyšší horské polohy Hynčické hornatiny patří k nejdeštivějším územím České republiky. Údolním polohám některých obcí mikroregionu tak trvale hrozí rozsáhlejší záplavy (Vencálek, 1998).

Území Jindřichova patří do povodí Odry, celou obcí ze západu na východ protéká Petrovický potok a tvoří tak její podélnou osu. Jeho přítoky jsou Stříbrný potok zleva a Sviní potok, který pramení pod Supím hřbetem (757 m) a Kraví Horou (704 m), posílen přítoky Železného a Černého potoka (Zapletal – Kubalec, 1959).

4.1 HISTORIE OBCE

Český název obce Jindřichov je znám od roku 1850. V 16. století se běžně používal název Hendršdorf, ale také Hendrzdorf. Nejznámější je německý název Hennersdorf, který byl používán až do roku 1945 (Turek, 1974).

Jindřichov byl založen za Přemyslovců podle takzvaného magdeburského práva olomouckým biskupem Brunem ze Schauenburku před rokem 1256 při kolonizaci Osoblažska. Některé prameny uvádí, že název obce Hennersdorf – Slepíčí vesnice, byl zvolen díky tomu, že se zde dařilo chovu drůbeže. Důkazem je i pečeť se znakem kohouta, nejspíše ze 14. století, která je uložena v muzeu v Brně (Galušková, 2006).

Mikroregion náležel původně k holasovické provincii markrabství Moravského, ze kterého se od 2. poloviny 13. století konstituovalo Opavské knížectví. V průběhu následujících dvou století pak bylo území rozděleno mezi knížectví Krnovské, Opavské a majetek olomouckých biskupů, kteří zde vytvářeli tzv. moravské enklávy ve Slezsku. Nejstaršími doklady o pobytu lidí v oblasti Jindřichova jsou však nálezy artefaktů již z mladší doby kamenné. Avšak trvalé osídlení celé oblasti je spojeno až s procesem již zmiňované kolonizace probíhající od konce 12. století, kdy nejvýznamnějšími kolonizátory zdejšího území byli biskupové. Z podnětu olomouckého biskupa Bruna ze Schauenburku byla do poloviny 13. století kromě Jindřichova založena také sídla Janov, Petrovice, Liptaň, Třemešná a Vysoká. Jindřichov byl osídlen hlavně německy hovořícími kolonisty (Vencálek, 1988).

V roce 1288 pak olomoucký biskup Oldřich obdařil jindřichovským lénem pány ze Stange, bratry Jindřicha, Děťřicha a Erkenberta. Jejich majetek byl časem rozšířen o okolní statky, avšak později bylo léno rozděleno a v držení Jindřichova se vystřídalo několik šlechtických rodů. V letech 1581- 1591 bylo olomouckým biskupem panství rozšířeno o Janov a Petrovice. V roce 1594 přikoupil rytíř Václav Pavlovský z Pavlovic také Arnultovice, Bartultovice a Selrendorf. Václav byl hejtmanem osoblažského okresu, prokurátorem, proslul cestováním a válečnými činy v Polsku. Zemřel v Olomouci roku 1600 a pohřben byl v tamní katedrále. V kostele v Jindřichově se dochovala náhrobní deska členů jeho rodiny s českým textem z konce 16. století. Panství pak spravoval jeho nejstarší syn Bohuslav s chotí Annou, poté Jan, po jehož smrti v roce 1635 se jeho druhá manželka Marie Elisa provdala za Maxiliána Jiřího z Hodic. V roce 1657 po něm panství obdržel jeho syn Ludvík Maximilián, který byl obávaným soudcem čarodějnic. S manželkou Isoldou Pavlínou vybudovali v roce 1673 nový jindřichovský kostel. Posledním z Hodiců, který spravoval panství, byl Josef

Tadeáš z Hodic. Vzhledem k tomu, že neměl potomky, bylo roku 1739 panství prodáno říšskému kancléři Janu Kryštofu, svobodnému pánu z Bartenštejna. V roce 1866 vymřela jejich větev po meči a Jindřichov tak získal v roce 1868 rytíř Klein z Vízemberka (Galušková, 2006). V roce 1882 převzal majetek Vilém Klein z Loučné, který jej vlastnil až do roku 1913. Dalším dědicem byl Dr. Adalbert Klein z Loučné, který jej držel až do pozemkové reformy v roce 1921. Zámek a zbytek panství pak odkoupil krnovský průmyslník Viktor Peschke, v jehož vlastnictví zůstal až do roku 1945 (Hosák, 2004).

V roce 1945 byl majetek převeden do správy státu.

Jindřichov byl několikrát postižen ničivými živelnými pohromami, neštovicemi i epidemií moru. V 17. století byl vypleněn a zničen Švédy. V roce 1844 byl zasažen ničivým požárem doprovázeným větrnou smrští, který kromě kostela s farou zničil všechny pokoje v prvním poschodí zámku, školu a dalších 253 domů. Obec také postihly tři povodně v letech 1813, 1903 a v roce 1997.

Hlavní činností obyvatel bylo vždy zemědělství, těžba, prodej dříví a podomní obchod. Zemědělství mělo vysokou úroveň i za první republiky, rolnické usedlosti vlastnily půdu do dvaceti hektarů, velkostatek zde měl baron Klein, který vlastnil jindřichovský zámek. Choval se dobytek, ovce, pěstovaly se brambory, žito a len. Největší úspěch dosahovali rolníci v osivářství jetele, jehož semena se vyvážela až do Argentiny a Brazílie (Galušková, 2006). Před druhou světovou válkou zde byl pivovar, který zůstal v činnosti do roku 1970 a vyvážel pivo až do Indie, dále sladovna, pila, dva mlýny, elektrárna. Vyráběly se zde rovněž lihoviny a likéry, ale také boty, koberce a další výrobky. Po válce byli Němci odsunuti a Jindřichov byl osidlován Čechy, Slováky, ale i Řeky (Maléřová et al. 2010).

Obr. 4 - Jindřichov - pohled na pivovar
(Vlastivědné muzeum Olomouc)

4.2 SOUČASNOST OBCE

V současnosti zahrnuje administrativně správní území obce Jindřichov dvě katastrální území – Jindřichov ve Slezsku a Arnultovice u Jindřichova. Na počátku roku 1999 bylo v obci dosaženo počtu 1600 trvale žijících obyvatel, v současné době však jejich počet klesl na cca 1380. Hlavním důvodem snížení počtu obyvatel je nedostatek pracovních příležitostí. Snahou vedení obce je tak udržet stávající počet obyvatel nejen zajištěním lepších pracovních příležitostí, ale také zvýšit atraktivitu obce z hlediska cestovního ruchu a relaxace. K tomu by měl přispět, mimo jiné investice, také projekt na rekonstrukci a využití zámku a zámeckého parku. Cílem je rovněž rozvoj spolupráce s obcemi Mikroregionu Krnovsko, příhraniční spolupráce s Polskem a partnerskou obcí Hennersdorf v Rakousku (Galušková, 2006).

Do dění v obci se zapojuje Základní a Mateřská škola, nejrůznější organizace jako Sbor dobrovolných hasičů, TJ Slezan Jindřichov, Střelecký klub, Český svaz včelařů a další.

Na území obce dnes působí několik průmyslových a zemědělských firem a živnostníků nabízejících převážně služby.

K pamětihodnostem obce patří zámek s parkem, kostel svatého Mikuláše ze 17. století, či sousoší Panny Marie s morovým sloupem.

Obr. 5 – Základní škola v Jindřichově
(OÚ Jindřichov)

5 ZÁMECKÝ PARK V JINDŘICHOVĚ

Klasicistní zámek se zámeckým parkem o rozloze 4,73 ha se nachází v dolní části obce a je umístěn u silnice II. třídy ze Zlatých Hor do Krnova. Na severní straně sousedí s areálem bývalého pivovaru, který dříve patřil majitelům zámku. Při východní hranici sousedí s pastvinami a se zastavěnou plochou s rodinnými domy, které obklopují park také z jihovýchodní strany. Jižní a západní hranici vymezují asphaltové komunikace. Terén zámeckého parku je převážně rovinný, pouze při severní hranici parku se táhne strmý svah s hustým porostem stromů. Nadmořská výška lokality se pohybuje v rozmezí 338 – 358 m n. m. Od roku 1958 je zámecký park evidován v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek. Jedná se o významný objekt s vysokou a poměrně zachovalou kompoziční hodnotou, která je zastoupena dobře vyvinutými domácími i introdukovanými dřevinami, v parku se také nachází původní sochařská výzdoba.

Kromě parku dále k zámku patří hospodářské budovy včetně bývalého pivovaru, které jsou již ve špatném stavebně technickém stavu.

Obr. 6 - Letecký snímek zámku a zámeckého parku v Jindřichově
(www.mapy.cz)

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Vlastník: Obecní úřad Jindřichov, Jindřichov čp. 58, 793 83 Jindřichov

IČ: 00296074

Katastrální území: Jindřichov ve Slezsku (okres Bruntál); 660337

Parcely č.: st. 122, st. 125/7, st. 126, st. 769, 684, 691, 5096

GPS: 50ST15', 88'N, 17ST32'10.831'E

Nemovitá kulturní památka ČR pod číslem 33636/8-97

(Macháčková et al. 2013).

5.1 HISTORIE ZÁMKU A PARKU

První zmínky o jindřichovském panství pochází ze 13. století. V jeho držení se vystřídala řada šlechtických rodů. Nejprve bylo uděleno rodu Stangeů, v 15. stol. zde seděli Supové z Fulštejna. Od r. 1560 léno drželi Zoubkové ze Zdětína. V r. 1580 udělil biskup Stanislav Pavlovský léno bratru Václavovi a Pavlovští jej pak drželi do r. 1633. V tomto roce odkoupil léno do svého vlastnictví Jan Jiří Maxmilián z Hodic, Hodicové pak byli vlastníky déle než 100 let, až do poloviny 18. stol. Od r. 1739 zámek drželi Bartensteinové. Roku 1866 se majitelem stal nezletilý Maxmilián Skrbenský z Hříště, jehož poručníci o dva roky později prodali panství Albertu Kleinovi z Vízberka. Kleinové drželi zámek až do pozemkové reformy r. 1921. Po r. 1945 byl zámek s parkem přidělen státu, který zde zřídil dětský domov.

Historické prameny uvádějí, že zámek stojí na základech čtyřbokého vodního hradu ze 13. století. Václav Pavlovský nechal zámek kolem roku 1586 zrestaurovat a zřídil zde kapli. Ta byla v r. 1590 biskupem Pavlovským vysvěcena ke cti sv. Lucie a nanebevzetí P. Marie. V 2. pol. 17. stol. byl renesanční zámek nahrazen barokní budovou uzavřené dispozice s patrovými pilířovými arkádami na dvou stranách. Z této stavby se dochovala větší část dispozice a kleneb v přízemí.

Při požáru zámku 4. října 1844 byly zasaženy všechny místnosti 1. patra včetně kaple. Po požáru byl objekt radikálně přestavěn Antonínem Archem. Přestavba se týkala především úpravy fasád a interiérů. Dvě křídla byla v nádvoří obohacena o dvoupatrovou pilířovou arkádu, zámek dostal klasicistní ráz, který si udržel dodnes.

Dle popisů z 80. let 19. stol. tvořil zámek pravidelný čtyřúhelník, který měl dvě patra a jeho moderní stavební styl pocházel z restaurace po požáru v r. 1844 a celkové přestavby baronem

Albertem Kleinem v letech 1875-1877. Zámek zdobila především fasáda, schodiště a zámecká kaple ve východní nárožní věži, kde se nacházel zvon a hodiny. Je popisováno, že byl zámek obklopen parkem, který byl v 19. století zkrášlen a rozšířen. Po pozemkové reformě ve 20. letech minulého století zámek s parkem posoudil zástupce pozemkového úřadu a podal krátkou zprávu o jeho stavu. Zpráva popisuje, že uvnitř zámku byly provedeny některé menší adaptace, které ale nezměnily jeho celkové dispozice. Zámek stál uprostřed parku, který byl tehdy spojen se skleníky a byl typickou ukázkou panského sídla 40. let 19. století. V r. 1945 navštívil zámecký areál dr. Svoboda, další pracovník pozemkového úřadu, který ve své zprávě uvedl, že zámecká budova je částečně poškozena válkou, ale park popisuje jako velmi pěkný anglický park s pavilonem.

Po 2. světové válce, zejména v 50. letech, proběhla řada stavebních úprav a zámek byl upraven pro potřeby domova mládeže. Nejprve sloužil jako domov pro korejskou mládež (1951 – 1957). Až do roku 2010 byl pak zámek využíván jako domov pro mentálně postiženou mládež (Rosová, 2010).

Samotný zámecký park patří k nejcennějším a nejzachovalejším parkům v okrese Bruntál. Byl založen pravděpodobně některým z prvních Hodiců v 17. století. Spolehlivé informace o jeho existenci jsou z 18. století, kdy zámek vlastnili baroni Bartensteinové. V té době byla ještě na místě parku pravidelná zahrada, která byla až na počátku 19. století upravena přírodně krajinářsky. Noví majitelé, kterými byla od roku 1868 podnikatelsky významná rodina Kleinů, věnovali velkou pozornost úpravě parku, který obohatili v 70. – 90. letech 19. století o řadu pozoruhodných cizokrajných stromů, zejména ze Severní Ameriky. K významnému zkvalitnění parku přispěly úpravy zahradníka Wikoly z roku 1870 a zahradníka J. Kříže z roku 1892 (Halamičková, 1988).

Obr. 7 – Klasicistní zámek v Jindřichově, dobová fotografie
(Vlastivědné muzeum Olomouc)

5.2 SOUČASNÝ STAV PARKU A PLÁNY OBCE

V současné době je objekt využíván příležitostně pro potřeby obce. Konají se zde společenské a kulturní akce využívající rozsáhlou jídelnu s kuchyňským zázemím. Zámek je v relativně dobrém technickém stavu, pouze v části jižního a východního křídla je provedeno zajištění stropních konstrukcí. Tři místnosti interiéru jsou původní a mobiliář je památkově chráněn. Vstupní rizalit a balkon byly v havarijním stavu, v letních měsících roku 2013 proběhla jejich rekonstrukce. Vnitřní nádvoří je zatím neudržované bez původních architektonických prvků.

Zámecký park nemá stálého odborného zahradníka a je udržován v rozsahu úpravy trávníků a úklidu spadaneho listí a suchých větví. Stromy jsou dendrologicky zajímavé, ale některé jsou již přestárlé a na hranici životnosti. Zcela zmizelo keřové patro, zachována jsou pouze ojedinělá torza skupin a nekvalitní výsadba před zámkem. Kašny v parku jsou nefunkční a došlo k úplné ztrátě sítě chodníků. Opěrné zdi a oplocení parku je ve špatném stavebně technickém stavu. Po roce 2010 zajistila obec odstranění nevhodně situované čistící stanice vody a došlo k zatravnění této plochy. Dále byla odstraněna úložna kol, kovové průlezky, kolotoče a nahromaděný odpad v okrajové části parku.

Snahou současného vedení obce, je celková rekonstrukce zámku včetně parku. Na základě představ a požadavků obce (zadavatele) byla vypracována a v červenci 2013 předána podrobná předprojektová studie na využití zámeckého areálu s parkem. Její autorkou je Ing. arch. Pavlína Macháčková a kolektiv spolupracovníků.

Nově připravovaná rekonstrukce zámku, která by měla proběhnout v několika etapách (plánuje se v letech 2014-2026), zahrnuje i citlivou přestavbu dispozičního členění a počítá s navrácením zařízení pro poskytování sociálních služeb. Plánuje se vybudování bytů pro seniory, bydlení s pečovatelskou službou, startovních a bezbariérových bytů. Komplex by měl poskytovat také zdravotnické služby včetně lékárny, prostory pro veřejnost jako jsou kavárna a informační centrum, knihovna, regionální muzeum, obřadní a společenská síň a další.

Venkovní úpravy související s úpravami původně anglického parku budou zahrnovat rekonstrukci oplocení a zámecké zdi zejména na severní straně parku, architektonickou úpravu vnitřního nádvoří, obnovení jezírka, zámecké kašny, sochařské výzdoby a altánku, který je dominantou parku. V souladu s dendrologickým průzkumem dojde k vykácení, případně ozdravným řezům některých stromů, které jsou v havarijním stavu. Zároveň by mělo dojít k průběžné výsadbě nových dřevin, aby byla zachována druhová rozmanitost zámeckého parku a jeho celkový krajinný ráz, který má estetickou, historickou a přírodní hodnotu.

Realizace všech etap je podmíněna finanční podporou, kterou obec vyjednává s hejtmanem Moravskoslezského kraje, Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem práce a sociálních věcí. Využity by měly být rovněž finanční zdroje z dotačních titulů EU. Při projektování a provádění veškerých činností bude nutné respektovat podmínky Národního památkového ústavu, tak aby bylo možné areál využívat pro potřeby 21. století a zároveň byly zachovány historické a stavebně technické kvality klasicistního zámku včetně přírodního parku (In verbum Adámek; Souček 2013).

5.3 VEGETAČNÍ PRVKY A PLOCHY

V rámci již zmiňované studie na rekonstrukci zámku a obnovu parku byl v květnu 2013 proveden Ing. Zdeňkem Strnadelem terénní průzkum parku. Cílem byla evidence všech vegetačních a technických prvků a ploch. Rozmístění všech vegetačních prvků a ploch je patrné z plánu parku, který byl v rámci studie vytvořen (Příloha č. 1, str. 1).

Na žádost obce byl soupis doplněn o návrh pěstebních zásahů u stromů, u nichž hrozí možnost vývratu či zlomu. Důvodem je dlouhodobá absence odborné údržby (výchovných a tvarovacích řezů, ošetření ran a zlomenin, velké množství suchých větví v korunách stromů, likvidace odumřelých částí či celých jedinců).

Celkově bylo v rámci stromového patra, které v parku převládá, zaevidováno 314 kusů dřevin. Zastoupeny jsou domácí dřeviny jako duby letní (*Quercus robur*), lípy malolisté (*Tilia cordata*) a lípy velkolisté (*Tilia Platyphyllos*), habry obecné (*Carpinus betulus*), javory mléče (*Acer platanoides*) atd. Z nepůvodních dřevin jsou v kompozici parku nejvíce zastoupeny borovice vejmutovky (*Pinus strobus*), smrky pichlavé (*Picea pungens*), douglasky tisolisté (*Pseudotsuga menziesii*) a platany javorolisté (*Platanus hispanica*).

Z hlediska stáří přibližně dvě třetiny stromů spadají do věkové kategorie do 100 let, přičemž cca 40 kusů má stáří do 40 let, ostatní jsou starší. Z toho vyplývá, že v posledních letech nedocházelo ke kontinuálnímu vysazování dřevin, které by postupem času nahradily starší jedince. Je tedy zřejmé, že pokud by nedošlo v brzké době k celkové obnově parku, hrozil by rozpad stávající kompozice. Proto by bylo vhodné tento stav radikálně změnit a na základě stavebně-historického průzkumu zámeckého parku vypracovat kvalitní projektovou dokumentaci, dle které by proběhla zdárná obnova parku.

V rámci průzkumu bylo dále zaevidováno 24 ks pařezů, které se převážně nacházejí na strmém severním svahu parku a plní zde dočasně protierozní funkci. Dále jedno rozpadající se suché torzo stromu, které dosahuje výšky přibližně 2 m a z provozního hlediska není nebezpečné.

V parku roste jen malé množství dřevin keřového vzrůstu a tak je keřové patro v současnosti téměř v rozpadu. Největší plochu tvoří volně rostoucí živý plot z tavolníku bílého (*Spiraea alba*) podél kovového oplocení na jižní a západní straně parku. Na několika místech ohradní zdi rostou břečťany popínavé (*Hedera helix*). Travnatá plocha je tvořena převážně travinami a některými bylinnými společenstvy (Strnadel, 2013).

V rámci šetření byly v květnu 2013 zaevidovány vegetační prvky a taxony uvedené v tabulkách níže.

Tabulka č. 2 - Soupis vegetačních prvků

Položka	Počet ks	Výměra m ²	Délka bm
Listnatý strom	242		
Jehličnatý strom	47		
Pařez	24		
Suché torzo stromu	1		
Soliterní keř listnatý	2	29	
Soliterní keř jehličnatý	1	60	
Skupina listnatých keřů	8	970	
Skupina jehličnatých keřů	1	12	
Smíšená skupina keřů	1	15	
Popínavá dřevina		188	75
Trávník		41 075	
Travnatý chodník		1 782	897

(Strnadel, 2013)

Tabulka č. 3 – Soupis všech stromů v parku k červnu 2013

P. č	Taxon	Obvod kmene (cm)	P. č	Taxon	Obvod kmene (cm)
1	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	362	48	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	404
2	<i>Tilia cordata</i> Mill.	390	49	<i>Quercus robur</i> L.	226
3	Torzo	386	50	Pařez	
4	<i>Thuja plicata</i> Lamb.	223	51	Pařez	
5	<i>Tilia cordata</i> Mill.	215	52	<i>Carpinus betulus</i> L.	180
6	<i>Tilia cordata</i> Mill.	224	53	Pařez	
7	<i>Tilia cordata</i> Mill.	194	54	<i>Tilia cordata</i> Mill.	112
8	<i>Picea pungens</i> L.	264	55	Pařez	
9	<i>Picea abies</i> L. 'Tuberculata'	142	56	<i>Tilia cordata</i> Mill.	159
10	<i>Tilia cordata</i> Mill.	394	57	Pařez	
11	<i>Fagus sylvatica</i> L. 'Atropunicea'	495	58	Pařez	
12	<i>Carpinus betulus</i> L.	182	59	<i>Carpinus betulus</i> L.	135
13	<i>Carpinus betulus</i> L.	146	60	<i>Acer platanoides</i> L.	86
14	<i>Carpinus betulus</i> L.	150	61	<i>Acer platanoides</i> L.	185
15	<i>Carpinus betulus</i> L.	168	62	<i>Acer platanoides</i> L.	151
16	<i>Carpinus betulus</i> L.	168	63	<i>Carpinus betulus</i> L.	130
17	<i>Carpinus betulus</i> L.	172	64	<i>Carpinus betulus</i> L.	154
18	<i>Carpinus betulus</i> L.	160	65	<i>Carpinus betulus</i> L.	106
19	<i>Carpinus betulus</i> L.	205	66	<i>Carpinus betulus</i> L.	159
20	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	195	67	<i>Quercus robur</i> L.	241
21	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	209	68	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	142
22	<i>Quercus robur</i> L.	224	69	Pařez	
23	<i>Quercus robur</i> L.	426	70	Pařez	
24	<i>Quercus robur</i> L.	264	71	<i>Quercus robur</i> L.	230
25	<i>Quercus robur</i> L.	232	72	<i>Quercus robur</i> L.	406
26	Pařez		73	Pařez	
27	Pařez		74	<i>Tilia cordata</i> Mill.	224
28	Pařez		75	<i>Quercus robur</i> L.	319
29	<i>Quercus robur</i> L.	298	76	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	133
30	<i>Quercus robur</i> L.	235	77	<i>Tilia cordata</i> Mill.	328
31	Pařez		78	Pařez	
32	<i>Tilia cordata</i> Mill.	358	79	<i>Carpinus betulus</i> L.	256
33	<i>Pinus strobus</i> L.	288	80	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	420
34	<i>Pinus strobus</i> L.	323	81	<i>Quercus robur</i> L.	420
35	<i>Picea abies</i> L.	49	82	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	239
36	<i>Platanus hispanica</i> Mill.	489	83	<i>Carpinus betulus</i> L.	198
37	<i>Picea pungens</i> L. 'Argentea'	264	84	Pařez	
38	<i>Tilia cordata</i> Mill.	320	85	Pařez	
39	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	260	86	<i>Carpinus betulus</i> L.	211
40	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	206	87	<i>Acer platanoides</i> L.	136
41	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	142	88	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	205
42	<i>Betula pendula</i> L.	121	89	<i>Fagus sylvatica</i> L.	214
43	<i>Betula pendula</i> L.	117	90	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	176
44	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	136	91	<i>Quercus robur</i> L.	248
45	<i>Tilia cordata</i> Mill.	158	92	Pařez	
46	<i>Carpinus betulus</i> L.	133	93	Pařez	
47	<i>Pinus strobus</i> L.	208	94	<i>Quercus robur</i> L.	363

P.č	Taxon	Obvod kmene (cm)
95	<i>Carpinus betulus</i> L.	209
96	<i>Quercus robur</i> L.	224
97	<i>Quercus robur</i> L.	325
98	<i>Quercus robur</i> L.	261
99	<i>Quercus robur</i> L.	382
100	<i>Quercus robur</i> L.	327
101	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	132
102	Pařez	
103	<i>Carpinus betulus</i> L.	206
104	<i>Carpinus betulus</i> L.	139
105	<i>Quercus robur</i> L.	182
106	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	115
107	<i>Carpinus betulus</i> L.	114
108	<i>Quercus robur</i> L.	427
109	<i>Carpinus betulus</i> L.	143
110	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	129
111	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	159
112	<i>Quercus robur</i> L.	289
113	<i>Carpinus betulus</i> L.	136
114	<i>Quercus robur</i> L.	256
115	<i>Quercus robur</i> L.	290
116	<i>Carpinus betulus</i> L.	209
117	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	204
118	<i>Carpinus betulus</i> L.	174
119	<i>Pinus strobus</i> L.	108
120	<i>Carpinus betulus</i> L.	216
121	<i>Carpinus betulus</i> L.	87
122	<i>Carpinus betulus</i> L.	105
123	<i>Carpinus betulus</i> L.	99
124	<i>Tilia cordata</i> Mill.	385
125	<i>Tilia cordata</i> Mill.	220
126	<i>Quercus robur</i> L.	318
127	<i>Quercus robur</i> L.	253
128	<i>Tilia cordata</i> Mill.	342
129	<i>Tilia cordata</i> Mill.	156
130	<i>Tilia cordata</i> Mill.	157
131	<i>Quercus robur</i> L.	409
132	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	235
133	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	137
134	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	278
135	Pařez	
136	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	181
137	Pařez	
138	<i>Tilia cordata</i> Mill.	165
139	<i>Tilia cordata</i> Mill.	218
140	<i>Tilia cordata</i> Mill.	140
141	<i>Quercus robur</i> L.	268

P.č	Taxon	Obvod kmene (cm)
142	<i>Tilia cordata</i> Mill.	214
143	<i>Tilia cordata</i> Mill.	175
144	<i>Tilia cordata</i> Mill.	253
145	<i>Tilia cordata</i> Mill.	328
146	<i>Tilia cordata</i> Mill.	139
147	<i>Quercus robur</i> L.	268
148	<i>Quercus robur</i> L.	270
149	Pařez	
150	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	299
151	<i>Quercus robur</i> L.	358
152	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	198
153	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	179
154	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	178
155	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	183
156	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	167
157	<i>Tilia cordata</i> Mill.	184
158	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	128
159	<i>Tilia cordata</i> Mill.	218
160	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	218
161	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	172
162	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	267
163	<i>Tilia cordata</i> Mill.	216
164	<i>Tilia cordata</i> Mill.	189
165	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	183
166	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	184
167	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	167
168	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	146
169	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	186
170	<i>Tilia cordata</i> Mill.	270
171	<i>Tilia cordata</i> Mill.	192
172	<i>Tilia cordata</i> Mill.	225
173	<i>Tilia cordata</i> Mill.	244
174	<i>Acer platanooides</i> L.	249
175	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	335
176	<i>Tilia cordata</i> Mill.	209
177	<i>Carpinus betulus</i> L.	162
178	<i>Acer platanooides</i> L.	244
179	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	420
180	<i>Tilia cordata</i> Mill.	351
181	<i>Acer platanooides</i> L.	250
182	<i>Acer platanooides</i> L.	315
183	<i>Tilia cordata</i> Mill.	320
184	<i>Pinus strobus</i> L.	392
185	<i>Pinus strobus</i> L.	219
186	<i>Fagus sylvatica</i> L. 'Atropunicea'	432
187	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	364
188	<i>Tilia cordata</i> Mill.	47

P.č	Taxon	Obvod kmene (cm)
189	<i>Larix decidua</i> Mill.	234
190	<i>Tilia cordata</i> Mill.	214
191	<i>Tilia cordata</i> Mill.	173
192	<i>Tilia cordata</i> Mill.	198
193	<i>Tilia cordata</i> Mill.	191
194	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	130
195	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	168
196	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	148
197	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	224
198	<i>Tilia cordata</i> Mill.	178
199	<i>Acer platanoides</i> L.	283
200	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	257
201	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	272
202	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	312
203	<i>Acer platanoides</i> L.	340
204	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	299
205	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	300
206	<i>Betula pendula</i> L.	157
207	<i>Acer platanoides</i> L.	340
208	<i>Tilia cordata</i> Mill.	217
209	<i>Acer platanoides</i> L.	300
210	<i>Acer platanoides</i> L.	225
211	<i>Acer platanoides</i> L.	234
212	<i>Tilia cordata</i> Mill.	338
213	<i>Tilia cordata</i> Mill.	264
214	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	97
215	<i>Tilia cordata</i> Mill.	150
216	<i>Carpinus betulus</i> L.	152
217	<i>Tilia cordata</i> Mill.	153
218	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	174
219	<i>Acer platanoides</i> L.	168
220	<i>Acer platanoides</i> L.	220
221	<i>Tilia cordata</i> Mill.	153
222	<i>Tilia cordata</i> Mill.	182
223	<i>Ulmus glabra</i> Huds.	281
224	<i>Tilia cordata</i> Mill.	158
225	<i>Acer platanoides</i> L.	267
226	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	328
227	<i>Acer platanoides</i> L.	224
228	<i>Acer platanoides</i> L.	317
229	<i>Acer platanoides</i> L.	152
230	<i>Acer platanoides</i> L.	261
231	<i>Acer platanoides</i> L.	330
232	<i>Acer platanoides</i> L.	160
233	<i>Acer platanoides</i> L.	330
234	<i>Carpinus betulus</i> L. 'Pendula'	280
235	<i>Acer platanoides</i> L.	407

P.č	Taxon	Obvod kmene (cm)
236	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	359
237	<i>Acer platanoides</i> L. 'Schwedleri'	358
238	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	151
239	<i>Betula pendula</i> L.	127
240	<i>Acer platanoides</i> L.	146
241	<i>Liliodendron tulipifera</i> L.	402
242	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	256
243	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	283
244	<i>Tilia cordata</i> Mill.	570
245	<i>Pinus strobus</i> L.	387
246	<i>Platanus hispanica</i> Mill.	454
247	<i>Picea pungens</i> L.	110
248	<i>Thuja occidentalis</i> L.	161
249	<i>Thuja occidentalis</i> L.	138
250	<i>Thuja occidentalis</i> L.	173
251	<i>Platanus hispanica</i> Mill.	356
252	<i>Tsuga canadensis</i> L.	266
253	<i>Tilia cordata</i> Mill.	147
254	<i>Platanus hispanica</i> Mill.	414
255	<i>Tilia cordata</i> Mill.	332
256	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	254
257	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	324
258	<i>Quercus robur</i> L.	320
259	<i>Carpinus betulus</i> L.	229
260	<i>Pinus strobus</i> L.	256
261	<i>Fagus sylvatica</i> L.	269
262	<i>Fagus sylvatica</i> L.	333
263	<i>Pinus strobus</i> L.	292
264	<i>Pinus strobus</i> L.	310
265	<i>Pinus strobus</i> L.	256
266	<i>Pinus strobus</i> L.	274
267	<i>Pinus strobus</i> L.	357
268	<i>Carpinus betulus</i> L.	163
269	<i>Tilia cordata</i> Mill.	88
270	<i>Tilia cordata</i> Mill.	348
271	<i>Tilia cordata</i> Mill.	196
272	<i>Tilia cordata</i> Mill.	275
273	<i>Tilia cordata</i> Mill.	224
274	<i>Tilia cordata</i> Mill.	249
275	<i>Carpinus betulus</i> L.	235
276	<i>Carpinus betulus</i> L.	132
277	<i>Tilia cordata</i> Mill.	189
278	<i>Pinus strobus</i> L.	328
279	<i>Tilia cordata</i> Mill.	87
280	<i>Fagus sylvatica</i> L.	29
281	<i>Juglans regia</i> L.	184
282	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	274

P.č	Taxon	Obvod kmene (cm)
283	<i>Pinus strobus</i> L.	388
284	<i>Cerasus avium</i> Mill.	178
285	<i>Ulmus laevis</i> Pallas	80
286	<i>Acer platanoides</i> L.	298
287	<i>Acer platanoides</i> L.	306
288	<i>Picea abies</i> L.	287
289	<i>Fagus sylvatica</i> L. 'Pendula'	360
290	<i>Fagus sylvatica</i> L. 'Pendula'	83
291	<i>Fagus sylvatica</i> L. 'Pendula'	94
292	<i>Tilia cordata</i> Mill.	214
293	<i>Pyrus salicifolia</i> L. 'Pendula'	178
294	<i>Taxus baccata</i> L.	258
295	<i>Acer platanoides</i> L.	157
296	<i>Picea pungens</i> L. 'Glauca'	254
297	<i>Pseudotsuga menziesii</i> Carr.	235
298	<i>Pinus sylvestris</i> L.	154
299	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	352
300	<i>Acer platanoides</i> L.	90
301	<i>Acer platanoides</i> L.	145
302	<i>Acer platanoides</i> L.	108
303	<i>Acer platanoides</i> L.	109
304	<i>Acer platanoides</i> L.	110
305	<i>Acer platanoides</i> L.	102
306	<i>Acer platanoides</i> L.	126
307	<i>Acer platanoides</i> L.	98
308	<i>Acer platanoides</i> L.	117
309	<i>Acer platanoides</i> L.	126
310	<i>Fagus sylvatica</i> L. 'Atropunicea'	100
311	<i>Picea abies</i> L.	79
312	<i>Magnolia acuminata</i>	
313	<i>Magnolia acuminata</i>	
314	<i>Magnolia acuminata</i>	

(Strnadel, 2013)

Legenda

P.č. – pořadové číslo, které koresponduje s vyznačením dřevin v Příloze č. 1

Z dendrologického hlediska patří mezi nejvýznamnější dřeviny parku následující druhy:

JEHLIČNATÉ

Smrk pichlavý (*Picea pungens* f. *glauca*)

Zdejší exemplář je jedním z nejzajímavějších v oblasti, jedná se o modravě sivou formu, neobvyklý je i svými rozměry, obvod kmene je v současnosti 254 cm.

Borovice vejmutovka (*Pinus strobus*)

V parku roste více stromů tohoto severoamerického druhu. Největší je cca 30 m vysoký s obvodem kmene 392 cm.

Jedlovec kanadský (*Tsuga canadensis*)

Strom je severoamerického původu. Sadovnický nejceněnější byl mohutný dvoukmenný exemplář. Na jaře 2013 došlo silným větrem k odlomení jednoho ze dvou kmenů.

LISTNATÉ

Platan javorolistý (*Platanus hispanica*)

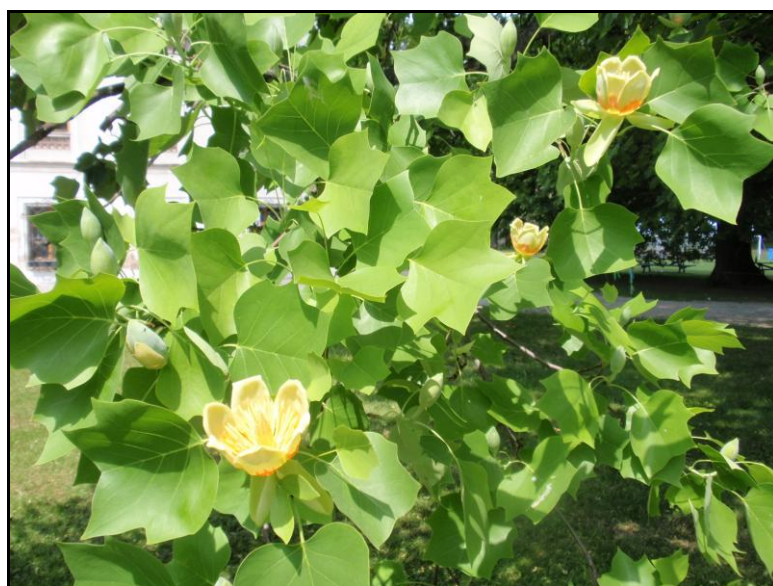
Platany jsou jedny z nejzajímavějších stromů v parku, největší má obvod kmene 489 cm.

Liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*)

Tento starý, zajímavý exemplář s obvodem kmene 402 cm, každoročně bohatě kvete a plodí.

Hrušeň vrboolistá (*Pyrus salicifolia*)

Jedná se o vzácně pěstovaný druh, původně rostoucí v jihovýchodní Evropě a západní Asii. Ve dvou až tříletých intervalech bohatě plodí, obvod kmene je 178 cm (Kříž, 1971).

Obr. 8 – Liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*) - květy

Bylinné patro, které se v parku nachází, nebylo dosud blíže popsáno. Na jeho druhovém složení se podílí také rozsah údržby travnatých ploch.

V parku převažují krytosemenné rostliny – dvouděložné i jednoděložné, které jsou zastoupeny různými druhy travin (např. z čeledi šáchorovitých a lipnicovitých, které nebyly blíže specifikovány), bylin, ale objevují se také různé druhy výtrusných rostlin od mechorostů přes přesličky až po kapradiny. Na některých stromech a obvodové zdi je možno vidět lišejníky.

Při terénním průzkumu parku, jsem se zaměřila na výskyt krytosemenných rostlin dvouděložných i jednoděložných, kromě travin. Zaznamenán byl výskyt následujících druhů (pro lepší orientaci je uvedena doba květu, zda se jedná o léčivku, jedovatý, chráněný či ohrožený druh):

- barvínek menší (*Vinca minor*) – doba květu III- VI;
- bledule jarní (*Leucojum vernum*) – doba květu II – IV, chráněná;
- černohlávek obecný (*Prunella vulgaris*) – doba květu V – X;
- hluchavka bílá (*Lamium album*) – doba květu V – VIII, léčivka;
- jahodník obecný (*Fragaria vesca*) – doba květu V – VIII;
- jetel luční (*Trifolium pratense*) – doba květu V – X;
- jetel plazivý (*Trifolium repens*) – doba květu V – XI;
- jmelí bílé (*Viscum album*) – doba květu III – IV;
- jitrocel kopinatý (*Plantago lanceolata*) – doba květu V – X, léčivka;
- jitrocel větší (*Plantago major*) – doba květu VI – X;
- kakost luční (*Geranium pratense*) – doba květu V – IX;
- kakost smrdutý (*Geranium robertianum*) – doba květu V – X;
- knotovka bílá (*Melandrium album*) – doba květu VI – X;
- kohoutek luční (*Lychnis flos – cuculi*) – doba květu V – VII;
- kokoška pastuší tobolka (*Capsella bursa – pastoris*) – doba květu III – X;
- kontryhel obecný (*Alchemilla vulgaris*) – doba květu V – VIII;
- kopretina bílá (*Leucanthemum vulgare*) – doba květu V – X;
- kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*) – doba květu VI – IX, léčivka;
- krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*) – doba květu VI – IX;
- křivatec žlutý (*Gagea lutea*) – doba květu III – IV;
- lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*) – doba květu VI – VIII, chráněná;
- mokrýš střídavolistý (*Chrysosplenium alternifolium*) – doba květu V – VII;

narcis žlutý (*Narcissus pseudonarcissus*) – doba květu IV – V;
orlíček obecný (*Aquilegia vulgaris*) – doba květu V – VI, ohrožený druh;
orsej jarní (*Ficaria verna*) – doba květu III – V, jedovatý;
pampeliška obecná (*Taraxacum officinale*) – doba květu IV – VIII, léčivka;
penízek rolní (*Thlaspi arvense*) – doba květu III – X;
podběl obecný (*Tussilago farfara*) – doba květu III – V, léčivka;
pomněnka volnokvětá (*Myosotis laxiflora*) – doba květu V – IX;
popenec břechťanolistý (*Glechoma hederacea*) – doba květu IV – VII;
prasetník kořenatý (*Hypochaeris radicata*) – doba květu V – IX;
prvosenka jarní (*Primula veris*) – doba květu IV – V, léčivka;
pryskyřník plazivý (*Ranunculus repens*) – doba květu VI – VII, jedovatý;
pryskyřník prudký (*Ranunculus acris*) – doba květu V- IX, jedovatý;
pryšec kolovratec (*Euphorbia helioscopia*) – doba květu IX – X;
rozrazil rezekvítek (*Veronica chamaedrys*) – doba květu IV – IX;
řebříček obecný (*Achillea millefolium*) – doba květu VI – X, léčivka;
řeřišnice luční (*Cardamine pratensis*) – doba květu IV – VI;
sasanka hajní (*Anemone nemorosa*) – doba květu III – V;
sedmikráska chudobka (*Bellis perennis*) – doba květu III – XI, léčivka;
silenka nadmutá (*Silene vulgaris*) – doba květu V- X;
sněženka podsněžník (*Galanthus nivalis*) – doba květu II – IV, chráněná;
vikev plotní (*Vicia sepium*) – doba květu V – VII;
violka vonná (*Viola odorata*) – doba květu III – IV, léčivka;
violka psí (*Viola canina*) – doba květu V – VI;
vlaštovičnick větší (*Chelidonium majus*) – doba květu V – X, léčivka;
zvonek kopřivolistý (*Campanula trachelium*) – doba květu VII – X;
zvonek okrouhlolistý (*Campanula rotundifolia*) – doba květu VI – X.

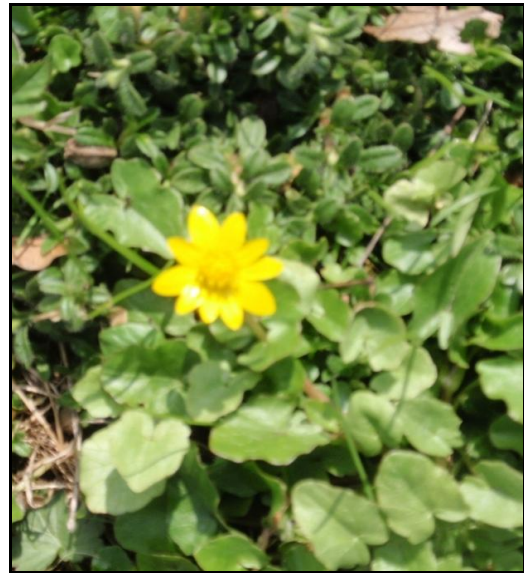
Obr. 9 – Sasanka hajní (*Anemone nemorosa*)
Křivatec žlutý (*Gagea lutea*)

Obr. 10 – Sněženka podsněžník (*Galanthus nivalis*)
Narcis žlutý (*Narcissus pseudonarcissus*)

Obr. 11 – Orliček obecný (*Aquilegia vulgaris*)

Obr. 12 - Orsej jarní (*Ficaria verna*)

Obr. 13 - Černohlávek obecný (*Prunella vulgaris*)

5.4 TECHNICKÉ PRVKY A PLOCHY

Z hlediska celkové rozlohy parku zaujímají zpevněné plochy jen nepatrnou rozlohu, celkově se jedná o 1458 m² zpevněných ploch. K jižní a východní fasádě zámku přiléhá manipulační plocha ze zámkové dlažby, která je největší zpevněnou plochou. Také přístupová komunikace, která vede v hlavní ose zámku a spojuje zámek se státní silnicí, je ze zámkové dlažby. Zvolená zámková dlažba je sice momentálně zcela funkční a plní nároky na povrch manipulační plochy, z hlediska kulturní památky je však tato dlažba nevhodná. Zámecký areál tak znatelně ztrácí na historické autenticitě. Rovněž použití betonových panelů u západního průčelí a betonové dlažby na nádvoří je z hlediska kulturní památky nevhodné.

V zámeckém areálu se nachází několik uměleckých artefaktů, které jsou nezbytnou součástí romantického parku. Jsou to sochy, kašny a kamenný reliéf. Většina z nich však potřebuje zrestaurovat (Strnadel, 2013).

Jednotlivá dochovaná sochařská díla jsou nemovitými kulturními památkami evidovanými pod rejstříkovými čísly a jsou to: socha pastýře, socha sv. Kryštofa, socha sv. Huberta, soubor šesti váz, socha H. Schillera, soubor dvou váz, dvě sochy lvů, kašna se sochou dítěte s labutí (dítě s labutí nedochováno), socha muže po levé straně průčelí zámku, socha muže po pravé straně průčelí zámku, sousoší rodiny napadené lvicí (deponováno na půdě zámku). Jedná se o soubor stylově jednotných sochařských uměleckých děl, který v současnosti tvoří již jen torzo do kovu odlívaných plastik a dvě kamenné skulptury, vše z druhé poloviny 19. století. Převažují mytologické, alegorické a náboženské motivy s klasicistními až antikizujícími prvky. Autorsky je určena pouze socha Schillera, která je dílem vídeňského sochaře Josefa Röhliche z roku 1872. K souboru náležela i další sochařská díla, jejichž fragmenty jsou z části dochované a uloženy v půdních prostorách zámku (Novosad, 2004).

Zámecký park je v současné době vybaven jen malým množstvím mobiliáře. Zajímavá jsou dochovaná betonová sedátka v podobě kmenu pravděpodobně z 19. století. Rozmístění mobiliáře je patrné z plánu parku (Příloha č.1, str. 1).

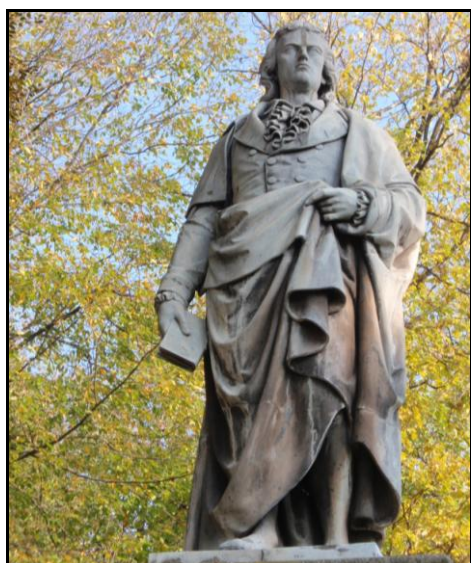
Park je od okolí vymezen částečně kovovým plotem nebo kamennou zdí, která je na několika místech nahrazena zdí cihlovou. Místy je zeď poškozená a bude rovněž nutné ji opravit. Rozpadající se zídka se nachází na místě dřívějšího dřevěného altánu, který stával přibližně uprostřed severního svahu (Strnadel, 2013).

Níže je uvedena tabulka se soupisem všech technických prvků a ploch.

Tabulka č. 4 – Soupis technických prvků a ploch

Položka	Počet ks	Výměra m ²	Délka bm
Zpevněná plocha – zámková dlažba		664	
Zpevněná plocha – betonové panely		230	
Zpevněná plocha – dlažba		486	
Kamenná dlažba		78	
Socha	6		
Kamenný reliéf	1		
Kašna	4		
Kovové oplocení			228
Kovová brána	3		
Kovová branka	1		
Kamenná zeď			743
Rozpadlá kamenná zídka			12
Studna	1		
Mobilní lavička	4		
Lavička ve zdi	1		
Betonové sedátko	4		
Odpadový kontejner	2		

(Strnadel, 2013)

Obr. 14 – Socha H. Schillera

Obr. 15 – Betonová sedátka v podobě kmene

6 VYUŽITÍ PARKU V EDUKAČNÍM PROCESU

Jedna z možností využití zámeckého parku v Jindřichově je realizace praktické výuky dětí předškolního věku, základních škol, studentů středních i vysokých škol. Park je také vhodný pro činnost zájmových kroužků či k volnočasovým a sportovním aktivitám. Díky fauně a flóře, která se zde vyskytuje, je zajímavý nejen pro výuku přírodopisu, ale také ekologie či environmentální výchovy. Vzhledem k tomu, že součástí parku je historický objekt zámku s dalšími zajímavými artefakty, jako jsou sochy, kašny nebo altánek, je možno areál příležitostně navštívit v hodinách dějepisu, literatury a výtvarné výchovy. Díky rozsahu areálu se zde může realizovat také výuka zeměpisu a tělesné výchovy.

V této kapitole jsou přiblíženy možnosti výuky přírodopisu, zejména botaniky a pěstitelských prací žáků druhého stupně základních škol v návaznosti na Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Vzhledem k tomu, že se přímo v Jindřichově základní škola nachází, může být park využit a navštěvován místními žáky, zároveň však může být přínosný také jiným školám z okolí.

Výuka přírodopisu (stejně jako fyziky, chemie či zeměpisu) je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*, která zahrnuje okruh témat spojených se zkoumáním přírody. Výuka tohoto předmětu umožňuje žákům hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Pomáhá poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Rozvíjí dovednosti pozorovat a vysvětlovat pozorované jevy, řešit poznávací nebo praktické problémy, experimentovat a využívat poznatky o přírodních zákonitostech pro jejich předvídání či ovlivňování. Učí se poznávat a pozorovat změny probíhající v přírodě, uvědomují si pozitivní vliv přírody na život člověka a jeho závislost na ní. Své přírodovědné poznání pak využívají ve prospěch ochrany životního prostředí a k šetrnému chování k přírodním systémům, ale také ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí (<http://nuv.cz/ramcove-vzdelavaci-programy>).

Žáci by měli disponovat základními znalostmi z oblasti obecné biologie a genetiky, biologie hub, rostlin, živočichů, člověka a také poznatky z neživé přírody.

Zámecký park je ideálním místem pro doplnění a rozšíření teoretických znalostí o praktické. Téměř každá z výše uvedených oblastí obsahuje tematické celky, které lze v parku dále prohlubovat, pozorovat a rozvíjet. Kapitola je zaměřena hlavně na možnosti praktické výuky

biologie rostlin a některých okruhů obecné biologie. Další oblasti biologie budou rozpracovány v navazující diplomové práci.

Výuka pěstitelských prací je pak součástí vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce*, která postihuje široké spektrum pracovních činností a cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Tato vzdělávací oblast zahrnuje celkem osm tematických okruhů, z nichž povinný okruh je *Svět práce* (vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání). Z ostatních okruhů vybírají školy minimálně jeden další dle svých podmínek a pedagogických možností. Výuka pěstitelských prací na 2. stupni základních škol tak není povinná a záleží na konkrétní škole, zda ji zařadí do svého Školního vzdělávacího programu (<http://nuv.cz/ramcove-vzdelavaci-programy>).

6.1 ROZVÍJENÍ POZNATKŮ Z OBECNÉ BIOLOGIE V PARKU

Základní povědomí z oblasti obecné biologie mají žáci již z prvního stupně ZŠ. Na druhém stupni, zejména v 6. a 7. ročnících, na tyto poznatky navazují. Obsahem praktické výuky v parku v rámci této oblasti mohou být v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem například následující témata:

Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst atd.

V rámci tohoto tématu se v parku nabízí hlavně celoroční pozorování růstu rostlin v jednotlivých ročních obdobích. Jejich vývoj od semene, klíčení až po květ, opylení, (živočichy, větrem, vodou), oplození, plod, příp. zánik rostliny a jeho možné příčiny (polom, hniloba, škůdci a pozorovatelné vnější projevy jejich činnosti).

Žáci mohou sledovat, kterým konkrétním druhům rostlin se zde daří, na jakých místech (např. severní stinný svah vs. jižní slunná část parku) a pozorovat jejich rozmanitost. Stejně tak mohou pozorovat rozmanitost fauny a určovat, které živočišné druhy se zde vyskytují.

Mohou být kladeny otázky, které rostliny v parku produkují nejvíce kyslíku, proč atd.

Žáci si tak lépe uvědomí, jaký hlavní význam mají parky a zeleň pro život.

Základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, organismy jednobuněčné, mnohobuněčné

V parku mohou hledat mnohobuněčné organismy a pozorovat jejich stavbu těla. Zde se zaměří zejména na stavbu těla rostlin - rostlinná pletiva, jednotlivé orgány, orgánové soustavy a jejich popis (kořen, stonek, list, typy listů, květ, květenství atd.).

Podrobněji se tímto tematickým celkem žáci zabývají při výuce botaniky.

Třídění organismů

Žáci si uvědomí význam a důležitost třídění organismů a objevené živé organismy zařazují s pomocí učitele a pomůcek (atlas, lupa, dalekohled) do hlavních taxonomických skupin.

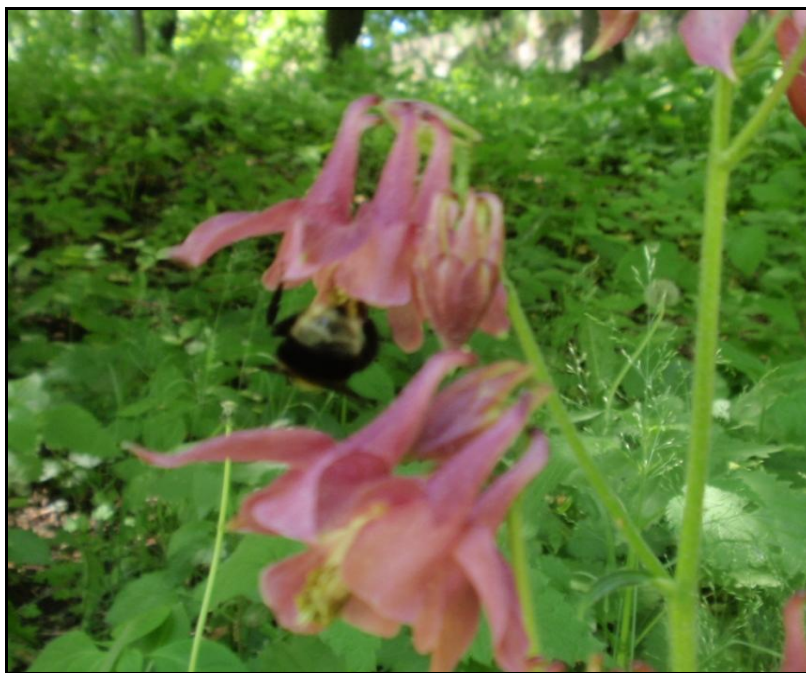
Žáci si zopakují, že základní systematickou jednotkou je druh a mohou hledat jedince se stejnými znaky. Poté se snaží určovat rodový a druhový název nalezených rostlin, živočichů nebo hub a případně určují vyšší systematickou jednotku (čeleď, řád, třída, kmen či oddělení, říše).

Zábavnou formou mohou hledat souvislost mezi druhovým názvem a určitou vlastností organismu (např.: violka vonná, bříza bělokorá, lípa srdčitá atd.).

Vztahy mezi organismy

Na jednotlivých organismech mohou žáci určovat, zda se jedná o producenty (rostliny v parku), konzumenty (živočichové v parku – ptáci, hmyz, menší savci), rozkladače (např. houby v parku). Zamýšlí se nad významem potravních řetězců a sestavují jejich příklady.

Žáci vědí, že mezi organismy se vyvinuly další vztahy jako symbióza (např. mykorhiza hub s kořeny vyšších rostlin či bobovité rostliny a hlízkové bakterie nebo lišejníky), parazitismus (jmelí na stromech) nebo predace (např. lov hlodavců nebo hmyzu ptáky) a hledají v parku nebo vymýšlejí konkrétní příklady.

Obr. 16 – Příklad opylování rostliny hmyzem

6.2 PARK JAKO ŽIVÁ UČEBNICE ROSTLINNÉ ŘÍŠE

Nejširší oblastí, kterou park v rámci výuky přírodopisu nabízí a kterou se zde žáci mohou zabývat, je biologie rostlin. Rostlinná říše (botanika) se na ZŠ vyučuje v rámci 6. a 7. ročníků. Hlavní náplní učiva je anatomie, morfologie a fyziologie rostlin, dále systém rostlin, jejich význam a ochrana. Pro oživení teoretické výuky mohou žáci v průběhu jednotlivých ročních období park navštěvovat a rozšířit tak své vědomosti o praktické poznatky ze světa rostlin.

Mohou pozorovat rostliny v jejich přirozeném prostředí, zkoumat rozmanitost druhů a rozpoznávat je. Přemýšlí nad významem, důležitostí a užitečností rostlin.

V souladu s RVP se jako příklady či možnosti pro praktickou výuku nabízejí následující tematické okruhy:

Anatomie, morfologie a fyziologie rostlin

Žáci se v rámci tohoto tématu podrobněji seznamují se stavbou a významem jednotlivých částí těla vyšších rostlin – rostlinná pletiva a jejich funkce, kořen, stonek, list, květ, semeno, plod. Dále se seznamují se základními principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování.

V parku pak mohou na příkladu učitelem vybrané konkrétní rostliny pozorovat kořenový systém (hlavní kořen s postranními kořeny nebo kořeny svazčité např. u trav). Mohou rozlišit tvar kořene, vrchol kořene či kořenové vlásky. U některých rostlin mohou být kořeny různým způsobem modifikovány, například na jaře lze na příkladu orseje jarního demonstrovat zásobní kořenové hlízy. Naleznou zde také přičepivé kořeny s přichycovací funkcí u břechťanu popínavého nebo silně přeměněné kořeny (haustoria) jmelí bílého.

Žáci si mohou všimnout, že u keřů a stromů jsou kořeny dřevnaté, zatímco byliny mají kořeny většinou dužnaté. Zopakují si hlavní funkce a hospodářský význam kořenů.

Rozlišují rostliny s dužnatým (byliny) a zdřevnatělým stonkem (dřeviny). Dále zkoumají různé typy stonků u bylin, hledají lodyhy s listy (např. orlíček, zvonky, hluchavky, kopřivy atd.), stébla (u travin, které zde rostou), stvoly (např. u prvosenky) nebo podzemní oddenek (u sasanky hajní). U dřevin rozlišují keře (např. tavolník) a stromy, které mají kmen různé výšky (javor, lípa, buk atd.). Na pařezech v parku mohou zkoumat jejich strukturu (borka, kůra, lýková část cévního svazku, dřevní část cévního svazku, dřeň) a podle letokruhů spočítat stáří stromu. Zopakují si funkce a význam stonků pro rostlinu i jejich hospodářský význam.

Dále se mohou v parku zabývat listy rostlin. Zkoumají různé tvary listů, okraje čepelí (celokrajný, pilovitý, zubatý, laločnatý), rozlišují listy řapíkaté, přisedlé nebo objímavé a jejich postavení na stonku (střídavé, vstřícné, přeslenité, v přízemní růžici). Hledají listy jednoduché (čárkovité, jehlicovité, kopinaté, podlouhlé, eliptické, vejčité, srdčité) i složené (trojčetné, pětičetné, sedmičetné, lichozpeřené, sudozpeřené). Pozorují žilnatinu listu - u trav souběžnou (v parku např. lipnicovité), na příkladu listů lípy nebo javoru žilnatinu síťnatou.

Na příkladech křivatce žlutého, sněženky podsněžníku, nebo bledule jarní mohou být demonstrovány také modifikace listů, kterými jsou cibule, zvláštní zásobní útvary vzniklé zdužnatěním listů.

Vzhledem k pestré škále rostlin v parku, mohou žáci nalézt konkrétní zástupce k různým typům listů bylin, travin, keřů, jehličnatých a listnatých stromů. Díky jejich charakteristickému tvaru a uspořádání se pak snaží určovat konkrétní názvy rostlin, kterým patří.

Obdobným pozorováním se pak žáci mohou soustředit na květy krytosemenných rostlin a provést srovnání s rostlinami nahosemennými.

Mezi první jarní krytosemenné rostliny, které v parku kvetou, patří sasanka hajní, prvosenka jarní, sněženka podsněžník a bledule jarní. U prvosenky jarní pak mohou pozorovat příklad různobalného květu – kališní a korunní lístky, tyčinky, pestík a jejich jednotlivé části. Na příkladu sasanky hajní mohou sledovat stejnobalné květy, nerozlišené na kalich a korunu, tedy okvěti. Mohou hledat pravidelné květy (např. u prvosenky, sasanky) nebo květy souměrné (např. u hluchavky, orlíček a další). Dalším znakem je četnost květů. Kromě jednotlivých květů, mohou hledat rostliny s květenstvím a určovat o jaký typ květenství se jedná, zda se jedná o květy oboupohlavé, jednopohlavné atd. Zopakují si proces opylení (autogamie, alogamie), oplození u nahosemenných a krytosemenných rostlin a vznik plodu a semen. Ty pak mohou v parku nacházet a rozlišovat zda se jedná o plody dužnaté, např. u ptačího zobu nebo suché (pukavé, nepukavé, poltivé) atd. Dále mohou vidět např. šešulky (u kokošky pastuší tobolky), tobolky (u prvosenky, zvonku), nažky (u pryskyřníku, sasanky, buku nebo žalud dubu, jehož nažka sedí v čišce), oříšky (u lípy), obilky (u lipnicovitých), tvrdky (u hluchavkovitých) atd. Pozorují, čím jsou semena vybavena a jak se díky tomu rozšiřují. Najít mohou ochmýřená semena pampelišky nebo semena javoru s blanitými křídly a další příklady.

Obr. 17 – Příklad jednoduchých listů,
kontryhel obecný (*Alchemilla vulgaris*)

Obr. 18 – Příklad jednoduchých listů u jehličnanů

Obr. 19 – Oříšek s trojlaločným křídlem,
habr obecný (*Carpinus betulus*)

Obr. 20 – Ostnitá tobolka se semenem,
jírovec maďal (*Aesculus hippocastanum*)

V parku je tedy možno nasbírat vybraný rostlinný materiál, který bude vhodný pro další činnost a pozorování v učebně v rámci laboratorních prací.

Systém rostlin, jejich význam a ochrana

V rámci tohoto tématu žáci rozlišují základní systematické skupiny rostlin a určují jejich význačné zástupce. V parku mohou hledat konkrétní zástupce mechorostů, kaprad'orostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných i dvouděložných) a poukazovat na jejich charakteristické znaky. Jejich celoročním společným úkolem může být vytvoření herbáře rostlin zámeckého parku a sledování jejich vývoje či změn v průběhu jednotlivých ročních období.

Najdou zde zástupce různých čeledí dvouděložných rostlin, konkrétně bobovité, brukvovité, brutnákovité, břízovité, bukovité, hluchavkovité, hvězdnicovité, hvozdíkovité, jitrocelovité, kopřivovité, krtičníkovité, lomikamenovité, makovité, miříkovité, pryskyřníkovité, růžovité, violkovité, vrbovité a zvonkovité. Z jednoděložných čeledí pak amarylkovité, liliovité, lipnicovité a šáchorovité. Žáci se seznámí s tím, které z rostlin jsou chráněné, které jsou léčivé a které jsou naopak jedovaté či cizopasně.

Podle charakteristických znaků (habitus, jehlice, šišky) rozpoznávají a určují také zástupce nahosemenných rostlin a zopakují si hlavní rozdíly této skupiny oproti krytosemenným. Obdobným způsobem se mohou zabývat výtrusnými rostlinami.

Obr. 21 – Habitus nahosemenných a krytosemenných rostlin

Žáci se však kromě botaniky mohou v parku zabývat i dalšími oblastmi přírodopisu. Najít a pozorovat mohou také zástupce z živočišné říše či z říše hub. Vyskytuje se zde velké množství bezobratlých, kde hlavně Tracheata (vzdušnicovci) jsou zastoupeni celou řadou jedinců z řádu Odonata (vážky), Orthoptera (rovnokřídlí), Heteroptera (ploštice), Hymenoptera (blanokřídlí), Lepidoptera (motýli), Coleoptera (brouci) a jiní. Je možno vidět imaga babočky admirála (*Vanessa atalanta*), batolce duhového (*Apatura iris*), masově se zde vyskytuje ruměnice pospolná (*Pyrrhocoris apterus*). Z obratlovců je to především skupina ptactva. Hnízdí zde např. holub hřivnáč (*Columba palumbus*), čáp bílý (*Ciconia ciconia*), strakapoud velký (*Dendrocopos major*), šoupálek dlouhoprstý (*Certhia familiaris*) a další (Jílková; Jílka, 2005).

Dále mohou uplatnit své znalosti z ekologie či geologie (pozorování vnějších geologických jevů, zkoumání materiálu soch v parku atd.)

Obr. 22 – Příklad zástupce z říše hub, bedla vysoká (*Macrolepiota procera*)

6.3 PĚSTITELSKÉ PRÁCE V PARKU

Cílem této vzdělávací oblasti je rozvíjení pozitivního vztahu k práci a odpovědnosti, osvojení základních pracovních dovedností a návyků, používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek. Dále je to organizace práce a její naplánování, týmová spolupráce, dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci, motivace k dosažení co nejvyšší kvality práce atd.

V rámci výuky pěstitelských prací se žáci seznamují se základními podmínkami pro pěstování rostlin, s jejich výživou, ochranou, ale také přípravou půdy atd.

(<http://nuv.cz/ramcove-vzdelavaci-programy>).

V rámci tohoto předmětu by se pak mohla výuka v parku zaměřovat na péči a údržbu o něj, zejména o okrasné rostliny. Realizace výuky samozřejmě záleží na možnostech školy, na domluvě o spolupráci s majitelem objektu a jeho představami o podobě parkové úpravy.

Před vchodem do zámku je záhon s růžemi, o který by mohli žáci pečovat, provést jarní a podzimní ošetření růží – řez, hnojení (ne chemickými hnojivy), zahrnutí. Po domluvě se správou parku by se žáci mohli podílet na založení nových okrasných záhonů či na sázení okrasných květin do truhlíků a květináčů. Během vegetace a podle potřeby pak kypřit půdu, přihnojovat, zalévat a plet. Vypěstované okrasné rostliny pak mohou použít k výzdobě či k aranžování a vazbě. Upevní si také pojmy dělení rostlin v závislosti na délce vegetačního období na jednoletky, dvouletky, trvalky. Dále mohou pomoci při odstraňování listů na podzim, při úklidu šišek či suchých větví. Před zimou je možno zavěsit krmítka. Žáci mohou být přítomni také při odborné údržbě a péči o okrasné jehličnaté a listnaté dřeviny a pozorovat, jak se provádí ozdravné či udržovací řezy, zastřihávání keřů apod.

I v rámci výuky pěstitelských prací mohou žáci v porostu parku hledat léčivé rostliny. Zhodnotí význam léčivých rostlin, vysvětlí zásady sběru, způsoby sušení, uchovávání a užívání. Najdou nebo vyjmenují příklady rostlin, které jsou naopak jedovaté, případně které mohou způsobovat alergie. Kromě pozorování vývoje rostlin v průběhu vegetačního období a sběru semenného materiálu (pro další pokusy o pěstování), mohou v parku sledovat případné škodlivé činitele, škůdce nebo vnější projevy a příznaky chorob na rostlinách.

Díky všem těmto činnostem se výrazně posiluje a formuje vztah dětí nejen k veřejné zeleni, ale k ochraně životního prostředí a k přírodě celkově.

7 ZÁVĚR

Bakalářská práce se v úvodu zaměřuje na celkový význam a přínos historických parků či zahrad a na vývoj zahradního umění. Zmíněna je také důležitost péče a ochrany o tato cenná dědictví. Pozornost je dále věnována základní charakteristice obce Jindřichov, ve které se zámecký areál nachází. Především jsou však z různých pramenů čerpány a zpracovány informace o založení, historii a vývoji tohoto areálu. Je popsán současný stav zámeckého parku včetně soupisu všech vegetačních a technických prvků. Poslední část práce je zaměřena na možnosti využití parku při výuce přírodopisu a pěstitelských prací. Konkrétně se jedná o tematické celky, které vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a zaměřují se zejména na biologii rostlin, ale také na péči o rostliny a údržbu prostředí, ve kterém se vyskytují.

U jednotlivých tematických celků jsou uvedeny možnosti využití areálu parku pro názornou výuku probraného učiva. Přínosem pro žáky i učitele tak bude nejen prohloubení a upevnění teoretických poznatků, ale také zpestření výuky díky novým zdrojům a způsobům poznávání, prohloubení a upevnění teoretických poznatků. Samotná realizace výuky v parku záleží na kreativitě učitele, na jeho přípravě a na tom jaké formy a metody výuky zvolí.

V navazující diplomové práci počítám s rozvinutím nastíněných možností využití a případným rozšířením o témata zaměřená také na oblast fauny, tedy zmapování živočišných druhů, které se zde vyskytují. Dále budou v práci doplněny didaktické učební materiály, pracovní listy a výukové CD. V době zpřístupnění parku veřejnosti a žákům, tak již bude připraven didaktický materiál pro realizaci praktické výuky přírodopisu.

Za nejdůležitější přínos výuky v parku považuji přímý kontakt dětí s přírodou, které si tak k ní budují pozitivní vztah. Naučí se přírodu citlivě a plně vnímat, chápat její zákonitosti či procesy, ochraňovat ji a pečovat o ni.

SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

Tabulka č. 1 – Zámecké parky okresu Bruntál s výměrou nad 2 ha.

Tabulka č. 2 – Soupis vegetačních prvků

Tabulka č. 3 – Soupis všech stromů v parku k červnu 2013

Tabulka č. 4 – Soupis technických prvků a ploch

Obr. 1 – Pohled do zámeckého parku v Jindřichově

Obr. 2 – Podzámecká zahrada v Kroměříži

Obr. 3 – Přírodně krajinářský park v Čechách pod Kosířem

Obr. 4 – Jindřichov - pohled na pivovar, dobová fotografie

Obr. 5 – Základní škola v Jindřichově

Obr. 6 – Letecký snímek zámku a zámeckého parku v Jindřichově

Obr. 7 – Klasicistní zámek v Jindřichově, dobová fotografie

Obr. 8 – Liliovník tulipánokvětý (*Liriodendron tulipifera*) – květy

Obr. 9 – Sasanka hajní (*Anemone nemorosa*) a křivatec žlutý (*Gagea lutea*)

Obr. 10 – Sněženka podsněžník (*Galanthus nivalis*), narcis žlutý (*Narcissus pseudonarcissus*)

Obr. 11 – Orlíček obecný (*Aquilegia vulgaris*)

Obr. 12 – Orsej jarní (*Ficaria verna*)

Obr. 13 – Černohlávek obecný (*Prunella vulgaris*)

Obr. 14 – Socha H. Schillera

Obr. 15 – Betonová sedátka v podobě kmene

Obr. 16 – Příklad opylování rostliny hmyzem

Obr. 17 – Příklad jednoduchých listů, kontryhel obecný (*Alchemilla vulgaris*)

Obr. 18 – Příklad jednoduchých listů u jehličnanů

Obr. 19 – Oříšek s trojlaločným křídlem, habr obecný (*Carpinus betulus*)

Obr. 20 – Ostnitá tobolka se semenem, jírovec maďal (*Aesculus hippocastanum*)

Obr. 21 – Habitus nahosemenných a krytosemenných rostlin

Obr. 22 – Příklad zástupce z říše hub, bedla vysoká (*Makrolepiota procera*)

SEZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH CITACÍ

ČERNÍK, V. et al. *Přírodopis 1 pro 6. ročník ZŠ*. 1.vyd. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, a.s, 2004. ISBN 80-7235-068-4.

ČERNÍK, V. et al. *Přírodopis 2 pro 7. ročník ZŠ: zoologie, botanika*. 1.vyd. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, a.s, 2005. ISBN 80-7235-069-2.

DEYL, M.; HÍSEK, K. *Naše květiny*. 3.vyd. Praha: Nakladatelství Academia, 2008. ISBN 978-80-200-0940-X.

GALUŠKOVÁ, L. *Historie a současnost obce Jindřichova*. 1.vyd. Jindřichov: Obecní úřad Jindřichov, 2006.

HALAMÍČKOVÁ, A. *Chráněné historické parky a zahrady Severomoravského kraje*. 1.vyd. Ostrava: Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Ostravě, 1988.

HIEKE, K. *České zámecké parky a jejich dřeviny*. 1.vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1984.

HIEKE, K. *Moravské zámecké parky a jejich dřeviny*. 1.vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1985.

HOSÁK, L. *Historický místopis země Moravskoslezské*. 2.vyd. Praha: Academia nakladatelství Akademie věd České republiky, 2004. ISBN 80-200-1225-7.

JÍLKOVÁ V.; JÍLKA R. *Návrh rekonstrukce zeleně v zámeckém parku v Jindřichově*. Nепublikovaná studie uložena v: Obecní úřad Jindřichov, 2005.

KREMER, B. P. *Stromy: průvodce přírodou*. 1.vyd. Praha: Knižní klub k.s., 1995. ISBN 80-7176-184-2.

KŘÍŽ, Z. *Významné parky severomoravského kraje*. 1.vyd. Ostrava: Nakladatelství Profil, 1971.

MACHÁČKOVÁ, P. et al. *Studie proveditelnosti lokality zámeckého areálu s parkem v Jindřichově ve Slezsku*. Nепublikovaná studie uložena v: Obecní úřad Jindřichov, 2013.

MALÉŘOVÁ, Z. et al. *Moravskoslezský kraj: města a obce moravskoslezského kraje*. 1.vyd. Rožnov pod Radhoštěm: Proxima Bohemia spol. s r.o., 2010.

NOVOSAD, J. *Jindřichov – stávající stav zámeckého parku*. Nepublikovaná zpráva z terénního šetření uložená v: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě, 2004.

PACÁKOVÁ - HOŠŤÁLKOVÁ, B. et al. *Zahrady a parky v Čechách na Moravě a ve Slezsku*. 2.vyd. Praha: Nakladatelství Libri, 2004. ISBN 80-7277-279-1.

REŠ, B. et al. *Obnova historických zahrad a parků*. 1.vyd. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, 2009. ISBN: 978-80-87051-66-5.

ROSOVÁ, R. *Zámek v Jindřichově: archivní průzkum*. Nepublikovaná zpráva uložená v: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě, 2010.

STRNADEL, Z. *Pasport vegetačních a technických prvků a ploch v zámeckém parku v Jindřichově*. Nepublikovaná studie uložená v: Obecní úřad Jindřichov, 2013.

TUREK, A. *Místopisný rejstřík obcí Severomoravského kraje*. Díl I. 1.vyd. Opava: Státní archiv v Opavě, 1974.

VENCÁLEK, J. et al. *Okres Bruntál*. 1.vyd. Bruntál: Okresní úřad Bruntál za spoluúčasti Školského úřadu Bruntál, 1998.

ZAPLETAL, L.; KUBALEC, B. *Geografie okresu Krnov*. 1.vyd. Krnov: Odbor pro školství a kulturu rady ONV v Krnově, 1959.

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky [online].[cit.13-04-15] Dostupné z:
<<http://www.ochranaprirody.cz/>>.

Mapa Jindřichova ve Slezsku [online].[cit.2013-10-12] Dostupné z: < <http://www.mapy.cz/>>.

Národní památkový ústav v Ostravě [online].[cit.13-03-10] Dostupné z:
<<http://www.npu.cz/uop-os/>>.

Natura 2000 [online].[cit.13-03-10] Dostupné z: <<http://www.nature.cz/natura2000-design3/hp.php> >.

Obec Jindřichov ve Slezsku [online].[cit.2012-11-20] Dostupné z:
<<http://www.obcejindrichov.cz/>>.

Rámcové vzdělávací programy [online].[cit.2013-10-12] Dostupné z:
<<http://nuv.cz/ramcove-vzdelavaci-programy/>>.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Pasport vegetačních a technických prvků v zámeckém parku - situace

Příloha č. 2 – Fotodokumentace areálu zámeckého parku v Jindřichově ve Slezsku

Příloha č. 1

PASPORT VEGETAČNÍCH A TECHNICKÝCH PRVKU V ZÁMECKÉM PARKU V JINDŘICHOVĚ

SITUACE

M 1:1000

Příloha č. 2

Obr. 1 - Pohled na zámek od hlavní komunikace

Obr. 2 – Pohled z parku na jižní stranu zámku

Obr. 3 – Pohled z parku na zámek na jaře

Obr. 4 – Pohled směrem k zámku na podzim

Obr. 5 – Pohled do parku na jaře

Obr. 6 – Pohled do parku v létě

Obr. 7 – Kvetoucí rododendrony a tavelník

Obr. 8 – Pohled na zahradní altán

Obr. 9 – Socha sv. Huberta

Obr. 10 – Pohled z hlavního parteru

Obr. 11 – Nefunkční kruhová fontána

Obr. 12 – Kulturní akce v parku

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Kateřina Koláčková
Katedra:	Katedra přírodopisu
Vedoucí práce:	Ing. Pavlína Škardová
Rok obhajoby:	2014

Název práce:	Založení, historie a současnost zámeckého parku v Jindřichově
Název v angličtině:	Foundation, history and present of the castle park in Jindřichov
Anotace práce:	Bakalářská práce je zaměřena na založení, vývoj a současný stav zámeckého parku v Jindřichově. Práce se dále zabývá popisem vegetačních a technických prvků v parku a možnostmi využití parku v edukačním procesu.
Klíčová slova:	Zámecký park v Jindřichově, historie, rostlinná skladba, možnosti využití parku
Anotace v angličtině:	The bachelor's work is focused on the founding, development and current status of castle park in Jindřichov. The bachelor's work is further concerned with the description of vegetative and technical elements inside the Castle Park and its possibilities of usage in the educational process.
Klíčová slova v angličtině:	The castle park in Jindřichov, history, the plant composition, usage possibilities of the castle park.
Přílohy vázané v práci:	Žádné
Rozsah práce:	51 stran
Jazyk práce:	Český

